KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2017/2337,

annettu 29 päivänä toukokuuta 2017,

teknisen tuen antamiseen maatalousalalla ja laadukkaiden maataloustuotteiden tuotantoon ja kaupan pitämiseen maito- ja rasvalain nojalla valtiontuesta SA.35484 (2013/C) (ex SA.35484 (2012/NN)) myönnetyistä määristä

(tiedoksiannettu numerolla C(2017) 3487)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ([1]),

on mainitun määräyksen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Euroopan komissio, jäljempänä 'komissio', pyysi 28 päivänä marraskuuta 2011 ja 27 päivänä helmikuuta 2012 päivätyillä kirjeillä Saksalta lisätietoja maataloussektorin valtiontukia koskevasta vuoden 2010 vuosiraportista, jonka Saksa toimitti neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ([2]) 21 artiklan 1 kohdan, joka nykyisin on neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 26 artiklan 1 kohta, mukaisesti ([3]). Saksa vastasi komission kysymyksiin 16 päivänä tammikuuta 2012 ja 27 päivänä huhtikuuta 2012 päivätyillä kirjeillä. Saksan vastauksista kävi ilmi, että Saksan maitoalalle oli myönnetty taloudellista tukea vuoden 1952 maito- ja rasvalain (Gesetz über den Verkehr mit Milch, Milcherzeugnissen und Fetten), jäljempänä 'maito- ja rasvalaki', nojalla.

(2) Komissio ilmoitti Saksalle 2 päivänä lokakuuta 2012 päivätyllä kirjeellä, että kyseiset toimenpiteet oli rekisteröity ilmoittamattomana tukena rekisteröintinumerolla SA.35484 (2012/NN). Saksa toimitti lisätietoja kirjeillä, jotka oli päivätty 16 päivänä marraskuuta 2012, 7, 8, 11, 13, 14, 15 ja 19 päivänä helmikuuta, 21 päivänä maaliskuuta, 8 päivänä huhtikuuta, 28 päivänä toukokuuta, 10 ja 25 päivänä kesäkuuta sekä 2 päivänä heinäkuuta 2013.

(3) Komissio ilmoitti Saksalle 17 päivänä heinäkuuta 2013 päivätyllä kirjeellä (C(2013) 4457 final) päätöksestään aloittaa SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukainen menettely kyseisen tuen osalta, jäljempänä 'aloittamispäätös'. Tutkiakseen kyseisten osatoimenpiteiden soveltuvuutta sisämarkkinoille komissio erotti kaksi erillistä ajanjaksoa:

1. 28 päivän marraskuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2006 välinen ajanjakso;

2. 1 päivänä tammikuuta 2007 alkava ajanjakso.

(4) Aloittamispäätöksessään komissio katsoi, että useat maito- ja rasvalain mukaiset osatoimenpiteet joko eivät olleet SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea tai ne olivat valtiontukea, mutta eivät kuuluneet valtiontukisääntöjen soveltamisalaan.

(5) Muiden osatoimenpiteiden osalta komissio katsoi, että ne soveltuivat sisämarkkinoille joko 28 päivän marraskuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2006 välisellä ajanjaksolla tai 1 päivänä tammikuuta 2007 alkavalla ajanjaksolla tai molemmilla ajanjaksoilla.

([1]) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklasta tuli 1 päivänä joulukuuta 2009 SEUT-sopimuksen 107 artikla ja 88 artiklasta SEUT-sopimuksen 108 artikla. Kyseisten artiklojen määräykset ovat asiasisällöltään samat. Tässä päätöksessä viittauksia SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklaan on tarvittaessa pidettävä viittauksina EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklaan.

([2]) Neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1999, Euroopan unionin perustamissopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1).

([3]) Neuvoston asetus (EU) 2015/1589, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9). Tällä neuvoston asetuksella kumottiin 14 päivänä marraskuuta 2015 asetus (EY) N:o 659/1999 ja korvattiin kyseiset säännöt. Asetuksen (EU) 2015/1589 35 artiklan mukaisesti viittauksia kumottuun asetukseen pidetään viittauksina asetukseen (EU) 2015/1589 kyseisen asetuksen liitteessä II olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

(6) Kaikkien muiden osatoimenpiteiden, myös tämän päätöksen perustana olevien, teknisen tuen antamista maatalousalalla sekä laadukkaiden maataloustuotteiden tuotantoon ja kaupan pitämiseen myönnettyä valtiontukea koskevien osatoimenpiteiden, osalta komissio esitti aloittamispäätöksessä epäilyksiä niiden soveltuvuudesta sisämarkkinoille.

(7) Kun aloittamispäätöksessä oli havaittu joitakin virheitä, Saksan viranomaisille lähetettiin oikaisu 16 päivänä joulukuuta 2013 päivätyllä kirjeellä.

(8) Oikaistu aloittamispäätös julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ([4]). Komissio pyysi asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa kuukauden kuluessa.

(9) Saksan viranomaiset esittivät huomautuksensa aloittamispäätökseen 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyllä kirjeellä.

(10) Komissio vastaanotti yhteensä 19 huomautusta asianosaisilta. Yksi asianosaisista esitti komissiolle pyynnön vankoin perustein, ettei hänen henkilötietojaan julkistettaisi. Yhteensä kymmenen muuta huomautusta koski käsillä olevia osatoimenpiteitä, jotka liittyivät teknisen tuen antamiseen maatalousalalla sekä laadukkaiden maataloustuotteiden tuotantoon ja kaupan pitämiseen myönnettyyn valtiontukeen..

(11) Nämä huomautukset toimitettiin Saksalle 27 päivänä helmikuuta, 3 päivänä maaliskuuta ja 3 päivänä lokakuuta 2014 päivätyillä kirjeillä.

(12) Saksa ilmoitti komissiolle 21 päivänä maaliskuuta 2014 päivätyllä kirjeellä, ettei se ottaisi kantaa edellä mainittuihin asianosaisten toimittamiin huomautuksiin.

(13) Saksa toimitti komissiolle 31 päivänä maaliskuuta 2014 päivätyllä kirjeellä Baijerin esittämän huomautuksen sen asianosaisen esittämästä huomautuksesta, jonka henkilötietoja ei julkistettu (ks. johdanto-osan 10 kappale).

(14) Saksa ei aluksi ottanut kantaa asianosaisten helmikuussa 2014 toimittamiin huomautuksiin. Heinäkuun 8 päivänä 2014 päivättyyn lisähuomautukseen Saksa otti kantaa 3 päivänä joulukuuta 2014 päivätyllä kirjeellä.

(15) Komissio pyysi Saksalta lisätietoja 13 päivänä marraskuuta 2014 päivätyllä kirjeellä. Saksa vastasi komission kysymyksiin 27 päivänä helmikuuta 2015 päivätyllä kirjeellä.

(16) Saksan elintarvike- ja maatalousministeriö toimitti 30 päivänä kesäkuuta 2016 lisätietoja osatoimenpiteestä RP 2.

(17) Komissio pyysi Saksalta uudelleen lisätietoja 15 päivänä marraskuuta 2016 päivätyllä kirjeellä. Pyydettyään komission asettaman vastausmääräajan jatkamista Saksa vastasi komission kysymyksiin 13 päivänä tammikuuta 2017 päivätyllä kirjeellä.

2. **TOIMENPITEIDEN KUVAUS JA SAKSAN VIRANOMAISTEN HUOMAUTUKSET**

(18) Seuraavassa kuvauksessa käsitellään teknisen tuen antamista maatalousalalla sekä laadukkaiden maataloustuotteiden tuotantoon ja kaupan pitämiseen maito- ja rasvalain nojalla varattua valtiontukea koskevia osatoimenpiteitä, joiden soveltuvuudesta sisämarkkinoille komissio esitti epäilyksiä. Erityisesti kyse on seuraavista osatoimenpiteistä (jäljempänä yksittäisiin osatoimenpiteisiin viitataan aloittamispäätöksen liitteessä olevan luokittelun mukaisesti): BY 3, BY 10, BW 4, BB 1, BB 3, HE 2, HE 3, HE 9, NI 5, NI 6, NI 7, NW 4, NW 5, NW 6, RP 1, RP 5, SL 2, SL 5, TH 3, TH 4, TH 9, TH 10 (tekninen tuki ajanjaksolla 2001–2006); RP 2 (tekninen tuki vuodesta 2007 alkavalla ajanjaksolla); BW 10, BW 11, NI 1 ja TH5 (laadukkaat tuotteet ajanjaksolla 2001–2006).

Oikeusperusta

(19) Maito- ja rasvalaki on Saksan liittovaltion laki, joka tuli voimaan vuonna 1952 ja jota on sittemmin muutettu useaan kertaan ([5]). Se on oikeuskehys, johon käsillä olevat tukitoimenpiteet perustuvat, eikä sen kestoa ole rajoitettu.

([4]) Ks. alaviite 3.
([5]) Viimeksi 31 päivänä elokuuta 2015 annetun asetuksen 397 §:llä (BGBl. I, s. 1474).

(20) Maito- ja rasvalain 22 §:n 1 momentin nojalla Saksan osavaltiot voivat määrätä meijereille maitomaksun, joka perustuu meijereihin toimitettuihin maitomääriin. Saksan toimittamien tietojen mukaan tätä mahdollisuutta on käyttänyt yhdeksän osavaltiota (kuudestatoista): Baden-Württemberg, Baijeri, Brandenburg, Hessen, Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz, Saarland ja Thüringen. Osavaltioiden määräämän maksun suuruus on enintään 0,0015 euroa kilogrammalta maitoa.

(21) Saksa on osoittanut, että maitomaksuja ei sovelleta tuontitodistuksiin. Sen sijaan vientitodistuksiin niitä voidaan soveltaa.

(22) Maito- ja rasvalain 22 §:n 2 momentin mukaan maitomaksusta saatuja tuloja voidaan käyttää ainoastaan seuraaviin tarkoituksiin:

1. maidon laadun parantaminen ja säilyttäminen tiettyjen täytäntöönpanosääntöjen perusteella;
2. hygienian parantaminen maidon ja maitotuotteiden hankinnan, toimittamisen, jalostamisen ja jakelun yhteydessä;
3. maidon tuotosseuranta;
4. yritysten neuvonta maitoteollisuuteen liittyvissä kysymyksissä ja maitoteollisuuden uusien ammatinharjoittajien jatkuva kouluttaminen;
5. mainonta maidon ja maitotuotteiden kulutuksen lisäämiseksi;
6. maito- ja rasvalain mukaisten tehtävien suorittaminen.

(23) Maito- ja rasvalain 22 §:n 2 a momentin mukaan poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, 1 momentin mukaisesti saatuja tuloja saa käyttää myös seuraaviin tarkoituksiin:

1. vähennetään luonteeltaan rakenteellisia suuria keräilykustannuksia, jotka liittyvät maidon ja kerman toimituksiin tuottajilta meijereihin,
2. vähennetään suuria kuljetuskustannuksia, jotka liittyvät meijereiden välisiin maitotoimituksiin, jos tällaiset toimitukset ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa kulutukseen tarkoitetun maidon toimitukset vastaanottavan meijerin myyntialueella, ja
3. parannetaan laatua maitotuotteiden keskeisellä jakelualueella.

(24) Maito- ja rasvalain 22 §:n 4 momentissa säädetään, että maksut, joita meijerit tai niiden keskittymät suorittavat maitoteollisuuden laitoksille 2 momentissa mainituissa tarkoituksissa, voidaan kattaa kokonaan tai osittain maitomaksusta saaduilla tuloilla.

(25) Maito- ja rasvalaki muodostaa yleisen oikeuskehyksen, mutta osavaltioiden maito- ja rasvalain perusteella antamat täytäntöönpanoasetukset muodostavat kyseessä olevien toimenpiteiden varsinaisen oikeusperustan.

Rahoitus

(26) Saksan viranomaiset vahvistivat 13 päivänä tammikuuta 2017 päivätyllä kirjeellä, että tässä päätöksessä tarkoitetut toimenpiteet rahoitettiin ainoastaan maitomaksuilla eikä niihin käytetty muita varoja osavaltioiden talousarvioista.

2.1 **Teknisen tuen antaminen maatalousalalla**

(27) Baden-Württemberg, Baijeri, Brandenburg, Hessen, Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz, Saarland ja Thüringen myönsivät vuosina 2001–2006 rahoitustukea toimenpiteisiin, joilla pyrittiin antamaan teknistä tukea maatalousalalla (osatoimenpiteet BY 3, BY 10, BW 4, BB 1, BB 3, HE 2, HE 3, HE 9, NI 5, NI 6, NI 7, NW 4, NW 5, NW 6, RP 1, RP 5, SL 2, SL 5, TH 3, TH 4, TH 9 ja TH 10).

(28) Rheinland-Pfalz myönsi vuodesta 2007 alkaen rahoitustukea yhdelle toimenpiteelle, jolla pyrittiin antamaan teknistä tukea maatalousalalla (RP 2).

(29) Vuosina 2001–2011 myönnettyjen talousarviovarojen määrä (kaikki osavaltiot yhteenlaskettuina) oli yhteensä 23,7 miljoonaa euroa.

(30) Rahoitustukea myönnetään yleisiin tiedotustoimenpiteisiin, jotka hyödyttävät kaikkia maitoalan toimijoita. Nämä toimenpiteet kohdennetaan yleisesti maidon ja maitotuotteiden käyttöön, rajoittuvat tiedottamiseen maidon objektiivisista ominaisuuksista, eivät sisällä subjektiivisia väitteitä yhden tai useamman yrityksen tiettyjen tuotteiden hyödyistä eivätkä ole mainontaa. Rahoitusta myönnetään vain yleisille toimenpiteille, jotka hyödyttävät yhtä lailla kaikkia maitoalan tuottajia. Yksittäisiä tuottajia tai maidon alkuperää ei mainita. Mitään suoria maksuja ei suoriteta jalostus- ja markkinointiyrityksille (toimenpidettä RP 2 lukuun ottamatta).

(31) Toimenpiteiden tuki-intensiteetti on jopa 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista, ellei muuta ilmoiteta.

Tekninen tuki vuosina 2001–2006

BY 3

(32) Baijeri myönsi rahoitustukea maidontuotantoa koskevien yleisten tosiasia- ja teknisten tietojen keräämiseen sekä maitoalaa koskevan yleisen tiedon julkaisemiseen ja tarjoamiseen (esimerkiksi maidontuotannosta tiloilla). Myös kustannuksia, jotka aiheutuivat tieteellisen tiedon levittämisestä yleisesti ymmärrettävällä tavalla (julkaisujen ja esitysten avulla) sekä laatujärjestelmiä koskevien tosiasiatietojen laatimisesta ja niiden asettamisesta maidontuottajien ja kiinnostuneen yleisön saataville, tuettiin. Toimenpiteet toteutti maidontuottajien järjestö (Verband der Milcherzeuger e.V. – VMB).

(33) Saksa katsoi 20 päivänä syyskuuta 2013 toimittamissaan huomautuksissa ([6]), että lähemmin tarkasteltuna toimenpide BY 3 ei ollut valtiontukea, koska se ei aiheuttanut erityisiä hyötyjä yksittäisille yrityksille. Vaikka se katsottaisiin tueksi, voimassa oleva tuki on suojattu voimassa olevien sääntöjen jatkamisen perusteella. Vaihtoehtoisesti katsottiin, että tuki soveltui sisämarkkinoille.

(34) Lisäksi kyseiset toimenpiteet soveltuivat sisämarkkinoille huolimatta näytöstä, jonka mukaan varoja käytettiin uusien menetelmien levittämiseen. Komission asetuksen (EY) N:o 1857/2006 ([7]) 15 artiklan 2 kohdan e alakohdassa ja vuosien 2007–2013 suuntaviivoissa ([8]) tästä vaatimuksesta (uusien menetelmien levittäminen) luovutaan. Ratkaiseva tekijä on sen sijaan tieteellisten tulosten levittäminen. Tämä koskee myös ajanjaksoa 2000–2006, koska silloin ei ollut olemassa seikkoja, joiden vuoksi olisi ollut perusteltua soveltaa tiukempia kriteereitä.

(35) Saksa katsoi, että toimenpide ei rajoittunut tiettyyn ryhmään, vaan sillä tuettiin yleisesti koko maitoalaa, ja että kolmen vuoden aikana käytettiin enintään 100 000 euroa tuensaajaa kohti.

(36) Saksan viranomaisten mukaan toimenpiteen tuensaajina olivat viljelijät, tuottajaryhmät, suuri yleisö ja pk-yritykset.

(37) Saksan viranomaisten 27 päivänä helmikuuta 2015 toimittamien tietojen mukaan toimenpiteiden BY 3 ja BY 10 toimiin vuosina 2001–2006 käytetyt vuotuiset menot olivat 471 986–518 057 euroa. Kun otetaan huomioon maidontuottajien ja meijerien määrä (47 287–56 755) samana aikana, tuensaajaa (jotka olivat maidontoimittajia ja meijereitä) kohti käytettiin vuosittain 9,13–10,46 euroa.

BY 10

(38) Baijeri myönsi Milchwirtschaftliche Untersuchungs- und Versuchsanstalt (MUVA) Kempten -tutkimuslaitokselle rahoitustukea eri toimijoiden (tutkimuslaitosten ja viranomaisten) väliseen tiedonvaihtoon maidosta raaka-aineena.

(39) Saksa katsoi 20 päivänä syyskuuta 2013 toimittamissaan huomautuksissa ([9]), että toimenpide BY 10 ei ollut valtiontukea, koska sillä ei pyritty siirtämään tietoa MUVA:lta maidontuottajille tai meijereille. Vaikka se katsottaisiin tueksi, voimassa oleva tuki on kuitenkin suojattu voimassa olevien sääntöjen jatkamisen perusteella. Vaihtoehtoisesti katsottiin, että tuki soveltui sisämarkkinoille.

([6]) S. 34–36.
([7]) Komission asetus (EY) N:o 1857/2006, annettu 15 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuotannon alalla toimiville pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen ja asetuksen (EY) N:o 70/2001 muuttamisesta (EUVL L 358, 16.12.2006, s. 3).
([8]) Maa- ja metsätalousalan valtiontukea koskevat suuntaviivat vuosiksi 2007–2013 (EUVL C 319, 27.12.2006, s. 1).
([9]) S. 37–39.

(40) Samoissa huomautuksissa ([10]) Saksa katsoi, että toimenpiteen ”tuensaajat” olivat pääasiassa viranomaisia.

(41) Saksa arvioi 27 päivänä helmikuuta 2015 päivätyissä huomautuksissaan toimenpiteisiin BY 3 ja BY 10 liittyvien vuosittaisten menojen kokonaismääräksi 471 986–518 057 euroa (ks. johdanto-osan 37 kappale).

BW 4

(42) Baden-Württemberg myönsi rahoitustukea yleiseen tiedotustoimintaan ja maitoon ja maitotuotteisiin liittyvään kuluttajavalistukseen. Tämä toimenpide käsitti muun muassa seuraavaa:

a) kuluttajavalistus maitotuotteiden ravintoarvosta ja yleisistä ominaisuuksista;

b) yleinen tiedotus maidon ja maitotuotteiden merkintäsäännöistä ja laatukriteereistä;

c) edellä mainittuja aiheita käsittelevien puhujien tai tiedotuspisteiden tarjoaminen kuluttajatapahtumiin (esimerkiksi kansainvälinen maitopäivä);

d) erityisruokavalioon kuuluvaa maitoa ja maitotuotteita käsittelevien koulutustapahtumien ja tieteellisten konferenssien järjestäminen tai niihin osallistuminen;

e) tapahtumien järjestäminen ja meijeriteollisuuden kattava edustaminen messuilla (Landwirtschaftliches Hauptfest).

(43) Toimenpidettä koordinoi Milchwirtschaftlicher Verein Baden-Württemberg (MVBW). Toimenpiteen teknisestä toteutuksesta vastasi MVBW itse tai kolmannet osapuolet sen toimeksiannon perusteella.

(44) Saksa toisti 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([11]) näkemyksensä, jonka mukaan toimenpide ei ollut valtiontukea, koska sillä ei suosittu yksittäisiä yrityksiä tai tuotannonaloja.

(45) Vaihtoehtoisesti se katsoi ([12]), että toimenpiteet olivat oleellisilta osin kyseisenä ajankohtana sovellettujen yhteisön suuntaviivojen vaatimusten mukaisia ja niitä voidaan pitää pohjimmiltaan eräänlaisena maatalouden valtiontuesta annettujen yhteisön suuntaviivojen ([13]), jäljempänä ’vuosien 2000–2006 suuntaviivat’, 14.1 kohdan mukaisena teknisen tuen antamisena. Toimenpiteet palvelevat maidon ja maitotuotteiden ominaisuuksia koskevan nykyisen tieteellisen tietämyksen yleistä ja laajaa levittämistä.

(46) Saksan mukaan ”Allgemeine Öffentlichkeitsarbeit” (yleistä suhdetoimintaa koskevat toimenpiteet) eivät rajoittuneet tiettyyn ryhmään, vaan niillä tuettiin yleisesti koko maitoalaa. Näin ollen suuntaviivojen 14.2 kohdassa esitettyjä ehtoja on noudatettu. Vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.3 kohdassa todetaan, että valtiontuki voi kattaa jopa 100 prosenttia kustannuksista. Tuen määrä oli pienempi kuin 14.3 kohdassa määrätty 100 000 euron rajaarvo tuensaajaa kohti kolmen vuoden aikana.

BB 1

(47) Brandenburg tuki koulutuskustannuksia hygienian parantamista koskevasta toimenpiteestä. Painopistealoja olivat muun muassa eläinten terveys, maitohygienian ja raakamaidon laadun parantaminen sekä suorituskykyä koskevat seikat. Toimenpiteen toteutti Landeskontrollverband Brandenburg (LKVB). Enimmäistukiaste ei ylittänyt 60:tä prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

(48) Saksa katsoi 20 päivänä syyskuuta 2013 toimittamissaan huomautuksissa ([14]), että vuosina 2001–2006 toteutettu toimenpide ”Verbesserung der Hygiene” (hygienian parantaminen) soveltui sisämarkkinoille. Tarjottuja neuvontapalveluja ei rajoitettu tiettyyn ryhmään, vaan ne olivat kaikkien Brandenburgin maidontuottajien saatavilla. Yksittäisiä yrityksiä ei suosittu. Saksan mukaan toimenpide vastasi vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 13.2 kohtaa, joka koskee henkilöstön kouluttamisesta laadunvarmistusjärjestelmien käyttöön aiheutuvia kustannuksia.

([10]) S. 38.
([11]) S. 43.
([12]) S. 47.
([13]) EYVL C 28, 1.2.2000, s. 2.
([14]) S. 39–40.

(49) Saksan viranomaiset vahvistivat 27 päivänä helmikuuta 2015 toimittamissaan huomautuksissa, että periaatteessa kaikilla liittovaltion maidontuottajilla oli mahdollisuus käyttää kyseisiä neuvontapalveluja (monitahoinen ja erikoistunut neuvonta). Saksa katsoi, että osarahoitusta varten myönnetyt avustukset olivat kiinteämääräisiä, 161,19 euroa tilaa kohti monitahoisen neuvonnan ja 144,62 euroa tilaa kohti erikoistuneen neuvonnan osalta. Näin ollen 100 000 euron yrityskohtaista enimmäisrajaa kolmen vuoden aikana ei voitu ylittää. Saksan viranomaisten mukaan yksilöidyt arvot laskettiin vuodelta 2006, mutta muiden vuosien arvot olivat samaa suuruusluokkaa. Saksa väitti myös, että lopulliset tuensaajat (meijerit ja maidontuottajat) olivat pk-yrityksiä.

BB 3

(50) Vuoden 2007 lopussa Brandenburg oli rahoittanut tiedotustoimia taloudellisista kysymyksistä sekä tuoreiden tietojen ja tietämyksen levittämistä alaa koskevista kysymyksistä, jotka liittyivät muun muassa maitolakiin, maitopolitiikkaan, maidontuotantoon ja maidon laatuun, eläinten ruokintaan ja kasvatukseen, myynninedistämiseen ja eläintautien torjuntaan. Neuvontaa tai koulutusta ei annettu yksittäisille henkilöille. Toimenpide delegoitiin Landesvereinigung der Milchwirtschaft Brandenburg-Berlin e.V:lle (LVMB) ja Landesbauernverband Brandenburg e.V:lle (LBV).

(51) Saksa väitti 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([15]), että edellä mainittu toimenpide soveltui sisämarkkinoille. Toimenpide toteutettiin vuosien 2000–2006 suuntaviivojen mukaisesti niiden 14.1 kohdan mukaisena teknisenä tukena. Toimenpiteen tarkoituksena oli parantaa yhteisön maatalouden toiminnan tehokkuutta ja ammattimaisuutta ja edistää tällä tavoin sen elinkelpoisuutta pitkällä aikavälillä.

(52) LVMB:n järjestämät osavaltion laajuiset lypsy- ja laatukilpailut toteutettiin 14.1 kohdan neljännen luetelmakohdan mukaisesti kilpailujen järjestämisenä (”Veranstaltung von Wettbewerben”).

(53) Saksa katsoi 27 päivänä helmikuuta 2015 päivätyissä huomautuksissaan, että Kansainvälisen vihreän viikon voittaneet brandenburgilaiset yritykset saivat julkisuutta ja tulivat siten tunnetuksi laajemmin suuren yleisön keskuudessa. Tähän tarkoitukseen käytettiin vuonna 2006 noin 463 euroa, jotka oli myönnetty LVMB:lle maitomaksuista ([16]).

(54) LBV järjesti maitokonsulttiensa avulla neuvontapalveluja, jotka olivat kaikkien meijeriteollisuuden sidosryhmien saatavilla, ”Milcherzeugerberatung”-hankkeen (maidontuottajien neuvonta) puitteissa. Rahoitusta myönnettiin yhteisrahoituksena maitomaksuista osana hankkeen rahoitusta. Toimitettujen asiakirjojen mukaan LBV sai tätä varten aluehallitukselta 20 000 euron avustuksen vuonna 2006. Saksan viranomaisten mukaan edellisinä vuosina oli menetelty samalla tavoin.

(55) Valtiontukea ei rajattu valikoituihin ryhmiin. Kaikilla maitoalan kyseisen sektorin henkilöillä oli yhtäläiset mahdollisuudet osallistua ammatillisiin kilpailuihin. Näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.2 kohdan edellytykset täyttyivät.

HE 2

(56) Hessen myönsi rahoitustukea Landesvereinigung für Milch und Milcherzeugnisse Hessen e.V:lle (LVMH) toimenpiteeseen ”Fortbildung für Erzeuger durch das Innovationsteam” (innovointiryhmän tuottajille antama koulutus). Tässä toimenpiteessä LVMH:n innovointiryhmä laati tieteellisiä tietoja erikoistuneiden artikkelien ja koulutuksen yhteydessä. Tähän sisältyi tietojen kerääminen ja yhdistäminen sekä tietämyksen jakaminen tieteellisten artikkelien avulla ja viljelijöiden ja maataloustyöntekijöiden koulutus.

(57) Saksa väitti, että vaikutukset kilpailuun olivat vähäisiä ([17]). Näin ollen tukea voitiin myöntää jopa 100 prosenttia tarkasti kuvailtujen toimien, erityisesti koulutuksen, kustannusten kattamiseksi. Tukikelpoisiin kustannuksiin saattoivat kuulua varsinaiset koulutusohjelman järjestämiskustannukset, matka- ja oleskelukustannukset sekä lomituspalveluista viljelijän tai maataloustyöntekijän poissaolon aikana aiheutuneet kustannukset. Tämä tapaus liittyy viljelijöiden koulutukseen edellä mainituista aiheista, ja näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdassa asetetut vaatimukset täyttyivät.

([15]) S. 40–41.
([16]) 27 päivänä helmikuuta 2015 päivätyt huomautukset, s. 47.
([17]) Syyskuussa 2013 toimitetut huomautukset, s. 41–42.

(58) Myös 14.2 kohdassa asetetut vaatimukset täyttyivät, koska kyseisen alueen kaikilla luonnollisilla ja oikeushenkilöillä oli periaatteessa mahdollisuus osallistua koulutukseen objektiivisin perustein määritellyin edellytyksin. Koska tuensaajaa kohti maksettiin kolmen vuoden aikana 125 euroa tukea 14.3 kohdassa vahvistettujen kriteerien mukaisesti, 100 000 euron enimmäismäärää ei ylitetty.

HE 3

(59) Hessen myönsi rahoitustukea suhdetoimintatoimiin, joilla pyrittiin valistamaan kuluttajia maidosta ja maitotuotteista ja muun muassa niiden ravintoarvoista ja käyttötarkoituksista. LVMH:n ravitsemusryhmä levitti tieteellistä tietämystä yleisesti ymmärrettävässä muodossa, järjesti tiedotustapahtumia ja -kampanjoita (joita ei suunnattu tietyille yrityksille) ja toteutti PR-toimia maidon ja maitotuotteiden tuotantoon, käsittelyyn ja jalostukseen liittyvien tiedotuslehtisten, esitteiden, monisteiden, reseptien ja julisteiden muodossa.

(60) Saksa väitti 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([18]), että toimenpide HE 3 ei ollut valtiontukea, koska sillä ei suosittu yksittäisiä yrityksiä tai tuotannonaloja. Toimenpide oli ”yksinomaan kuluttajavalistusta”. Vaihtoehtoisesti Saksa katsoi, että tuki soveltui sisämarkkinoille.

(61) Jos toimenpide luokitellaan vastoin Saksan ilmaisemaa näkemystä valtiontueksi, se oli joka tapauksessa kyseisenä ajankohtana vallinneen päätöskäytännön mukainen, ja siksi sitä olisi pidettävä aineellisesti legitiiminä. Toimenpide ei rajoittunut tiettyyn ryhmään, vaan sillä tuettiin yleisesti koko maitoalaa. Näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.2 kohdassa esitettyjä ehtoja noudatettiin. Vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.3 kohdassa todetaan, että valtiontuki voi kattaa jopa 100 prosenttia kustannuksista. Avustusten tosiasiallinen määrä alitti selvästi sovellettavan kynnysarvon, joka oli 100 000 euroa tuensaajaa kohti kolmen vuoden aikana (vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.3 kohta). Vuosina 2001–2006 Hessenissä oli noin 6 000 aktiivista maidontuottajaa, joten keskimääräinen avustusmäärä oli noin 170 euroa tuensaajaa kohti kyseisenä aikana.

HE 9

(62) Hessen myönsi LVMH:lle rahoitustukea toimenpiteeseen ”nuorten maidontuottajien koulutus”. Tämän toimenpiteen tarkoituksena oli parantaa nuorten maidontuottajien taitoja. Tukikelpoisiin kustannuksiin kuuluivat varsinaiset koulutusohjelman järjestämiskustannukset, matka- ja oleskelukustannukset sekä lomituspalveluista viljelijän tai maataloustyöntekijän poissaolon aikana aiheutuneet kustannukset.

(63) Saksa väitti 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([19]), että vaikutukset kilpailuun olivat vähäisiä. Näin ollen tällaista tukea voitiin myöntää jopa 100 prosenttia tarkasti kuvailtujen toimien, erityisesti koulutuksen, kustannusten kattamiseksi. Kuvailtu toimenpide voitiin luokitella vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohtaan kuuluvaksi, koska se oli viime kädessä siinä kuvailtua opetuksen ja koulutuksen tukea.

(64) Toimenpiteeseen sisältyi perinteistä maitoalan koulutusta, joka oli periaatteessa avointa kaikille tuottajille, ja siten se täytti vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.2 kohdassa asetetut vaatimukset. Tällaisissa tapauksissa on sallittua myöntää tukea, joka kattaa jopa 100 prosenttia kustannuksista. Vuosina 2001–2006 myönnetyn tuen kokonaismäärä oli noin 35 000 euroa, mikä ei ylitä 100 000 euron enimmäisrajaa tuensaajaa kohti kolmen vuoden aikana (ks. vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.3 kohta).

NI 5

(65) Niedersachsen myönsi Landesvereinigung der Milchwirtschaft Niedersachsen e.V:lle (LVMN) rahoitustukea messuille ja näyttelyihin osallistumista sekä tieteellisen tiedon helposti ymmärrettävään muotoon laatimista varten. Tässä yhteydessä tuettavia kustannuksia olivat näyttelytilojen vuokrasta ja laitteista aiheutuvat kustannukset sekä maitoa ja maitotuotteita, muun muassa niiden ravintoarvoja ja käyttötarkoituksia, sekä Niedersachsenin maidontuotantoa koskevien tosiasiatietojen (muun muassa esitteiden ja reseptien) julkaisukustannukset. LVMN koordinoi toimenpidettä. Toimenpiteen teknisestä toteutuksesta vastasi järjestö itse tai kolmannet osapuolet sen toimeksiannon perusteella.

([18]) S. 43–47.
([19]) S. 43–47.

(66) Saksa katsoi 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([20]), että toimenpide kuului vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdan neljännen luetelmakohdan (kilpailujen, näyttelyiden ja messujen järjestäminen) soveltamisalaan. Toimenpiteen tärkein osatekijä oli LVMN:n näyttelyosaston tukeminen. Tässä suhteessa tukitoimenpidettä pidettiin Saksan näkemyksen mukaan hyväksyttävänä ja EU:n lainsäädännön mukaisena, jos se täytti 14.2 ja 14.3 kohdassa asetetut vaatimukset.

(67) Niedersachsen katsoi, että asianomaiset vaatimukset täyttyivät, koska kaikki maitotilat olivat hyötyneet toimenpiteestä (vuosien 2001–2006 keskiarvo: noin 17 500 tilaa). Tämä saavutettiin varmistamalla, että toimenpide oli kaikkien maitotilojen saatavilla (vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.2 kohta) ja että tuki ei ylittänyt 100 000:ta euroa tuensaajaa kohti kolmen vuoden aikana (vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.3 kohta).

NI 6 (2001–2003)

(68) Niedersachsen myönsi rahoitustukea myös jalostusyritysten messuille osallistumista varten. Saksa väitti, että vuosina 2001–2006 myönnetty tuki oli vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdan vaatimusten mukainen. Marraskuun 26 päivästä 2003 lähtien toimenpide perustui 31 päivään joulukuuta 2008 asti voimassa olleeseen hyväksyttyyn valtiontukeen 200/2003, jonka enimmäistuki-intensiteetti oli 50 prosenttia ja suurin sallittu tukimäärä 70 000 euroa tuensaajaa kohti kolmen vuoden aikana.

(69) Saksa katsoi 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([21]), että toimenpiteellä annettiin tukea vain jalostusta ja markkinointia harjoittaville yrityksille (meijereille) niiden messuille ja näyttelyihin osallistumista varten. Tästä syystä tämän toimenpiteen arviointi ei perustunut 14.1 kohdan viidenteen luetelmakohtaan (kuten komission aloittamispäätöksessä oletettiin) vaan 14.1 kohdan neljänteen luetelmakohtaan. Tämän perusteella vuosina 2001–2003 myönnetyn tuen katsottiin soveltuvan sisämarkkinoille.

(70) Saksan viranomaiset vakuuttivat 27 päivänä helmikuuta 2015 päivätyissä huomautuksissaan, että toimenpide NI 6 oli avoin kaikille maitotuotteiden jalostuksen ja markkinoinnin alalla toimiville yrityksille asianomaisella ajanjaksolla (1 päivänä tammikuuta 2002–26 päivänä marraskuuta 2003 ([22])) ja se myönnettiin objektiivisin perustein. Lisäksi toimenpide oli riippumaton jäsenyydestä tuottaja- tai muissa maatalousorganisaatioissa.

(71) Samojen huomautusten mukaan tämän toimenpiteen enimmäistuki-intensiteetti oli 48 prosenttia. Vain yksi yritys (Nordmilch eG) sai kyseisenä ajanjaksona toimenpiteestä koko tukimäärän, joka oli yli 100 000 euroa. Saksan viranomaisten mukaan Nordmilch eG ei kuulunut pk-yrityksen määritelmän piiriin. Tästä syystä viranomaiset harkitsivat tämän yksittäisen tuen takaisin perimistä.

NI 7

(72) Niedersachsen myönsi rahoitustukea maidon käyttöä elintarvikkeena koskeviin yleisiin kuluttajavalistuskampanjoihin. Tuensaaja oli LVMN, jonka puolesta tiedotusmateriaali laadittiin.

(73) Saksa väitti 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([23]), että toimenpide ”yleinen suhdetoiminta” ei ollut valtiontukea, koska sillä ei suosittu yksittäisiä yrityksiä tai tuotannonaloja.

(74) Saksa katsoi ([24]), että toimenpide oli olennaisin osin tuolloin sovellettujen suuntaviivojen vaatimusten mukainen ja sitä voitiin pohjimmiltaan pitää vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 mukaisena teknisen tuen antamisena, koska sen tarkoituksena oli tieteellisen tietämyksen ja tiedon yleinen levittäminen maidon ja maitotuotteiden ominaisuuksista.

(75) Saksan mukaan toimenpide ei rajoittunut tiettyyn ryhmään, vaan sillä tuettiin yleisesti koko maitoalaa. Näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.2 kohdassa asetetut edellytykset täyttyivät.

([20]) S. 55.
([21]) S. 56.
([22]) Tässä suhteessa Saksan viranomaiset vakuuttivat, että tuensaajille ei ollut annettu oikeudellisesti sitovia sitoumuksia vuonna 2001 (tarkastelun kohteena olevana ajanjaksona).
([23]) S. 43.
([24]) S. 58–59.

(76) Saksan mukaan myönnetyn tuen määrä oli selvästi alle 14.3 kohdassa määrätyn tuensaajakohtaisen 100 000 euron enimmäismäärän kolmen vuoden aikana. Kun otetaan huomioon, että Niedersachsenissa oli keskimäärin noin 17 500 maidontuottajaa edellä tarkoitettuna ajanjaksona ja toimenpiteeseen NI 7 oli varattu koko ajanjaksoksi noin 6,9 miljoonaa euroa, tuensaajaa kohti maksettiin noin 395 euroa tukea.

NW 4 ja NW 5

(77) Nordrhein-Westfalen myönsi rahoitustukea tiedotustapahtumiin ja -toimenpiteisiin kuluttajien yleisen tietoisuuden lisäämiseksi sekä maidon ja maitotuotteiden käyttöä ja niiden yleisiä ominaisuuksia koskeviin toimenpiteisiin (osatoimenpide NW 4). Avustuksen saajina olivat Landesvereinigung der Milchwirtschaft Nordrhein-Westfalen e.V. (LVMNRW) ja Landwirtschaftsverbände Rheinland und Westfalen-Lippe.

(78) Nordrhein-Westfalen myönsi lisäksi rahoitustukea tapahtumille, jotka liittyivät maidontuottajien väliseen tietämyksenvaihtoon meijeriteollisuutta koskevista kysymyksistä (osatoimenpide NW 5).

(79) Tukea myönnettiin tapahtumien järjestämisen ja hallinnoinnin, neuvonnan ja maitoteollisuutta koskeviin kysymyksiin liittyvän opetuksen ja koulutuksen aiheuttamiin kustannuksiin. Tuki-intensiteetti oli enintään 30 prosenttia.

(80) Saksa katsoi 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([25]), että toimenpiteillä NW 4 ja NW 5 ei suosittu yksittäisiä yrityksiä tai aloja, koska ne oli suunnattu suurelle yleisölle. Näin ollen näitä toimenpiteitä ei voida pitää teknisen tuen muotona. Tämän lisäksi molempien toimenpiteiden mahdolliset hyödyt eivät olleet aineellisesti eivätkä maantieteellisesti valikoivia.

(81) Saksan viranomaiset arvioivat 27 päivänä helmikuuta 2015 päivätyissä huomautuksissaan toimenpiteen NW 4 vuotuisten kokonaismenojen vuosina 2001–2006 olleen 335 200–497 800 euroa. Kun samana aikana lypsykarjaa pitäneitä yrityksiä oli noin 10 000, tuensaajaa kohti varattiin vuosittain 33,52–49,78 euroa. Toimenpiteen NW 5 vuotuiset menot olivat 14 000 euroa, jolloin tuensaajaa kohti maksettiin noin 1,4 euroa vuodessa.

NW 6

(82) Nordrhein-Westfalen myönsi rahoitustukea markkinoiden avoimuutta lisäävien merkityksellisten tietojen keräämiseen. Vereinigung der Milchindustrie -järjestölle (LVMNRW) maitomarkkinoihin liittyvien merkityksellisten tietojen keräämisestä, analysoinnista ja julkaisemisesta aiheutuneet kustannukset olivat tukikelpoisia. Tulokset julkaistiin ilmoitusten ja markkinaraporttien muodossa, ja ne olivat maksutta kaikkien saatavilla. Niillä edistettiin markkinoiden avoimuutta sekä tosiasia- ja tieteellisten tietojen ja tietämyksen jakamista maitoalan eri yritysten välillä.

(83) Saksa väitti 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([26]), ettei toimenpide ollut aineellisesti eikä maantieteellisesti valikoiva. Vaihtoehtoisesti Saksa katsoi, että suuntaviivojen soveltuvuutta koskevat vaatimukset olivat täyttyneet.

(84) Tuensaajina olivat viljelijät, tuottajaryhmät ja kaikki maitoalan sidosryhmät ([27]).

(85) Saksa arvioi 27 päivänä helmikuuta 2015 päivätyissä huomautuksissaan toimenpiteen NW 6 vuotuisten kokonaismenojen vuosina 2001–2006 olleen 139 400–155 900 euroa. Kun samana aikana lypsykarjaa pitäneitä yrityksiä oli noin 10 000, tuensaajaa kohti varattiin vuosittain 13,94–15,59 euroa.

RP 1 ja SL 2

(86) Rheinland-Pfalz ja Saarland myönsivät rahoitustukea kuluttajavalistukseen, muun muassa yleisesti ymmärrettävässä muodossa olevan tieteellisen tiedon sekä tuotteita ja niiden ravinnollisia hyötyjä ja ehdotettuja käyttötarkoituksia koskevien yleisten tosiasiatietojen levittämiseen. Tukikelpoisia kustannuksia olivat messujen ja näyttelyiden osallistumiskustannukset, matkakulut, julkaisukustannukset, näyttelytiloista maksetut vuokrat sekä symboliset palkinnot, joiden arvo oli enintään 250 euroa palkintoa ja voittajaa kohti.

([25]) S. 70–74.
([26]) S. 76.
([27]) Helmikuussa 2013 toimitetut huomautukset.

(87) Myynninedistämistoimet ([28]) ja tiettyjen yritysten tuotteisiin kohdennetut toimenpiteet eivät voineet saada rahoitusta. Toimenpiteen koordinoinnista ja teknisestä toteutuksesta vastasivat Milchwirtschaftliche Arbeitsgemeinschaft Rheinland-Pfalz e.V. (MILAG) ja Landesvereinigung der Milchwirtschaft des Saarlandes e.V. (LVMS).

(88) Saksa väitti 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([29]), että nämä toimenpiteet eivät olleet valtiontukea, koska niillä ei suosittu yksittäisiä yrityksiä tai tuotannonaloja. Saksan kannan mukaan nämä toimenpiteet olivat yksinomaan kuluttajavalistusta. Vaihtoehtoisesti Saksa katsoi, että tuki soveltui sisämarkkinoille. Maataloustuotteiden mainontaan myönnettävää valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen 8 kohdassa yksilöitiin toimenpiteet, joita pidettiin vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa tarkoitettuna maatalousalan teknisenä tukena.

(89) Komission vuosina 2000–2006 useiden tuotannonalojen ja jäsenvaltioiden suhteen harjoittama päätöskäytäntö viittasi siihen, että komissio piti käsillä oleviin toimenpiteisiin rinnastettavien toimenpiteiden käyttöönottoa aineellisesti laillisena ja hyväksyttävänä edellä mainittuna ajanjaksona.

(90) Saksa lisäsi, että vaikka toimenpiteet RP 1 ja SL 2 luokiteltaisiin Saksan kannan vastaisesti valtiontueksi, ne noudattivat ainakin aiempaa päätöskäytäntöä ja siten niitä voitiin pitää aineellisesti laillisina. Saksan mukaan ”yleistä suhdetoimintaa” koskevat toimenpiteet eivät rajoittuneet tiettyyn ryhmään, vaan niillä tuettiin yleisesti koko maitoalaa. Näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.2 kohdassa asetetut edellytykset täyttyivät. Suuntaviivojen 14.3 kohdan mukaisesti tuilla voitiin kattaa jopa 100 prosenttia kustannuksista.

(91) Saksa katsoi 27 päivänä helmikuuta 2015 päivätyissä huomautuksissaan, että valtiontuki, jota oli kolmen vuoden aikana myönnetty alle 100 000 euron enimmäismäärä tuensaajaa kohti, merkitsi 46–73 euron tukimäärää vuodessa tuensaajaa kohti ([30]).

RP 5 ja SL 5

(92) Rheinland-Pfalz ja Saarland myönsivät rahoitustukea maidontuottajien neuvonta- ja koulutusohjelmiin lypsylaitteiden hygienian ja toimitetun maidon laadun parantamiseksi (osatoimenpiteet RP 5 ja SL 5). Todistettuja neuvontakustannuksia tuettiin Rheinland-Pfalzissa enintään 75 000 eurolla vuodessa ja Saarlandissa enintään 15 000 eurolla vuodessa. Jatkuvat neuvontapalvelut eivät kuuluneet tuen piiriin. Näiden toimenpiteiden koordinoinnista ja teknisestä toteutuksesta vastasivat Landeskontrollverband Rheinland-Pfalz e.V. (LKVRP) ja LVMS.

(93) Saksa väitti 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([31]), että lypsyteknologiaa koskeva erityisneuvonta ja toimenpiteet raakamaidon laadun parantamiseksi Rheinland-Pfalzissa ja Saarlandissa soveltuivat sisämarkkinoille vuosina 2001–2006.

(94) Toimenpiteiden tavoitteena oli tarjota asiantuntijoiden neuvontaa maitoteknologian alalla sekä siihen liittyvää neuvontaa ja koulutusta tapauskohtaisesti valituille maidontuottajille sen jälkeen, kun toimitetun maidon laatutarkastuksissa oli havaittu ongelmia (kuten lisääntyneitä somaattisten solujen määriä). Toimenpiteisiin osallistui myös eläinlääkäreitä, ja niillä pyrittiin parantamaan utareterveyttä ja siten raakamaidon laatua. Kaikilla Rheinland-Pfalzin tai Saarlandin maidontuottajilla oli mahdollisuus hyödyntää tätä tarjousta. LKVRP:n tai LVMS:n jäsenyyttä ei edellytetty. Jatkuvat tai säännöllisin väliajoin käytettävät neuvontapalvelut (kuten oikeudellinen tai veroneuvonta tai mainonta) eivät olleet tukikelpoisia.

(95) Saksa katsoo, että kyseessä on näin ollen tuettu palvelu. Maidontuottajille ei suoritettu suoria maksuja.

([28]) Rheinland-Pfalzin myynninedistämistoimien oikeusperusta on vahvistettu päätöksessä N:o 381/2009 valtiontuesta ”Agrarmarketingmaßnahmen in Rheinland-Pfalz”.
([29]) S. 43.
([30]) 27 päivänä helmikuuta 2015 päivätyt huomautukset, s. 48.
([31]) S. 80.

(96) Rheinland-Pfalzin ilmaisemien näkemysten mukaan vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdan kolmannen luetelmakohdan mukainen konsultointituki ei ole riippuvainen uusien menetelmien levittämisestä. Tällainen velvoite koskee kiistatta tukea muille toimille, joilla pyritään levittämään uusia menetelmiä, vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdan viidennen luetelmakohdan mukaisesti. Lisäksi jatkuvat tai säännöllisin väliajoin käytettävät neuvontapalvelut oli nimenomaisesti suljettu tästä toimenpiteestä myönnettävän rahoituksen ulkopuolelle.

(97) Saksan näkemyksen mukaan vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.2 ja 14.3 kohdassa asetetut edellytykset täyttyvät, koska LKVRP:n tai palveluntarjoajan jäsenyys ei ole välttämätön.

(98) Saksa vakuutti, että tuen kokonaismäärä ei ylittänyt 100 000:ta euroa tuensaajaa kohti kolmen vuoden aikana. Vuosittain Rheinland-Pfalzissa neuvontaa sai noin 300 maidontuottajaa ja Saarlandissa noin 100 maidontuottajaa. Kun vuotuiset määrärahat olivat Rheinland-Pfalzissa noin 59 000 euroa ja Saarlandissa noin 13 000 euroa, keskimääräinen rahoitus tuensaajaa kohti oli noin 197 euroa Rheinland-Pfalzissa ja 130 euroa Saarlandissa.

(99) Tuensaajat olivat maidontuottajia (pk-yrityksiä) ja tuottajajärjestöjä.

TH 3 ja TH 4

(100) Thüringen myönsi rahoitustukea Landesvereinigung Thüringer Milch e.V:lle (LVTM) kauppa- ja kuluttajamessuille (Grüne Tage Thüringen) osallistumiseen sekä konferenssien järjestämiseen tieteellisen tiedon levittämiseksi (Thüringer Milchtag) (osatoimenpide TH 3).

(101) Lisäksi tuettiin myös alueen tuottajia koskevien tosiasiatietojen julkaisemista (yleinen suhdetoiminta, Kansainvälinen maitopäivä ja Thüringer Milchkönigin) (osatoimenpide TH 4).

(102) Sekä materiaali- että henkilöstökustannukset olivat tukikelpoisia. Tuensaaja oli LVTM.

(103) Saksa katsoi 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([32]), että toimenpiteen TH 3 olisi katsottava soveltuvan sisämarkkinoille (vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohta). Sen tarkoituksena oli parantaa yhteisön maatalouden toiminnan tehokkuutta ja ammattimaisuutta ja edistää tällä tavoin sen elinkelpoisuutta pitkällä aikavälillä.

(104) Konferenssien järjestäminen tieteellisen tiedon levittämiseksi (esimerkiksi Thüringer Milchtag) kuuluu vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdan konsulttien palkkioita koskevan kolmannen luetelmakohdan soveltamisalaan. Osallistuminen kauppa- ja kuluttajamessuille Thüringenin maitoteollisuuden edustamiseksi (esimerkiksi Grüne Tage Thüringen) kuuluu 14.1 kohdan kilpailujen, näyttelyiden ja messujen järjestämistä koskevan neljännen luetelmakohdan soveltamisalaan.

(105) Saksa katsoi, että toimenpidettä ei ollut rajattu tietylle ryhmälle, vaan sillä tuettiin yleisesti koko maitoalaa (ks. vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.2 kohta). Tähän tarkoitukseen varattu tuki ei ylittänyt 100 000:ta euroa tuensaajaa kohden kolmen vuoden aikana.

(106) Saksa katsoi 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([33]) myös, että toimenpiteessä TH 4 keskityttiin yleiseen suhdetoimintaan. Sen tarkoituksena oli levittää laajasti maidon ja maitotuotteiden ominaisuuksiin liittyviä viimeisimpiä tieteellisiä tuloksia, ja näin ollen se oli vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdassa tarkoitettua teknistä tukea. Landesvereinigung Thüringer Milch e.V:n toimet voitiin luokitella vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdan kolmannen luetelmakohdan soveltamisalaan kuuluviksi konsulttipalkkioiksi.

(107) Messujen näyttelyosastoista ja kuluttajakampanjoista aiheutuneiden kustannusten voitiin katsoa kuuluvan vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdan neljännen luetelmakohdan (kilpailujen, näyttelyiden ja messujen järjestäminen) piiriin. Levitystilaisuudet, joissa levitetään uusia menetelmiä ja tuloksia, voidaan osoittaa viidenteen luetelmakohtaan (muut toimet uusien menetelmien levittämiseksi).

(108) Toimenpidettä kokonaisuutena ei ollut rajattu tietylle ryhmälle, vaan se hyödytti yleisesti koko maitoalaa (ks. vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.2 kohta).

([32]) S. 82.
([33]) S. 83.

(109) Tuensaajaa kohti myönnetyn tuen määrä ei ylittänyt 100 000:ta euroa kolmen vuoden aikana.

TH 9 ja TH 10

(110) Thüringen myönsi rahoitustukea maitotilojen työntekijöiden koulutukseen (osatoimenpide TH 9) ja ammatillisten kilpailujen edistämiseen (osatoimenpide TH 10).

(111) Koulutus suunnattiin maitotilojen työntekijöille, ja sillä pyrittiin parantamaan maataloustyöntekijöiden taitoja (lypsämistä koskeva pätevyystodistus). Toimenpidettä koordinoi Verein Landvolksbildung Thüringen (VLT).

(112) Toisesta toimenpiteestä rahoitettiin ammatillisten kilpailujen järjestämistä karjankasvatuksen ja lypsämisen aloilla. Kilpailujen järjestäjinä olivat Thüringer Landjugendverband e.V. (TLJV) ja Thüringer Melkergemeinschaft e.V. (TMG). Osana tätä toimenpidettä tuettiin kilpailujen valmistelua ja järjestämistä sekä osallistumista alueiden välisiin kilpailuihin.

(113) Saksa väitti 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([34]), että toimenpiteestä TH 9 tuettu koulutus oli suunnattu maitotiloilla työskenteleville työntekijöille. Koulutuksen järjesti Verein Landvolkbildung Thüringen. Maksut oli siten luokiteltava kyseiselle järjestölle maksetuiksi palvelumaksuiksi vastikkeena tosiasiallisesti toimitetuista palvelusta, ja ne laskettiin ja korvattiin markkinahintojen mukaan.

(114) Näin ollen Saksa toisti kantansa, jonka mukaan SEUT-sopimuksen 107 artiklan mukaiset valtiontuen edellytykset eivät täyty. Myöskään työntekijöille tarjotun koulutuksen osalta SEUT-sopimuksen 107 artiklan mukaiset valtiontuen edellytykset eivät täyty, koska maksut eivät olleet yrityskohtaisia.

(115) Vaihtoehtoisesti Saksa katsoi, että vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut edellytykset täyttyivät tämän toimenpiteen osalta. Tämä tapaus liittyy maidontuottajien koulutukseen edellä mainituista aiheista, ja näin ollen 14.1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa asetetut vaatimukset täyttyivät. Kaikilla kyseisellä alueella toimineilla henkilöillä oli mahdollisuus osallistua edellä kuvaillun tyyppiseen jatkokoulutukseen objektiivisesti määriteltyjen kriteerien perusteella. Näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.2 kohdan edellytykset täyttyivät. Tuensaajakohtainen 100 000 euron enimmäisraja kolmen vuoden aikana ei ylittynyt (14.3 kohta). Tästä osatoimenpiteestä myönnetyn tuen kumulatiivinen määrä ei ylittänyt 100 000:ta euroa kolmen vuoden aikana.

(116) Saksa katsoi lisäksi 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([35]) osatoimenpiteen TH 10 suhteen, että tästä toimenpiteestä oli rahoitettu ammatillisten kilpailujen organisointia ja järjestämistä karjankasvatuksen ja maidontuotannon aloilla. Kilpailujen järjestäjinä olivat TLJV ja TMG. Järjestäjät saivat tavanomaisia markkinaolosuhteiden mukaan laskettuja maksuja alueiden välisten tapahtumien järjestämisestä ja toteuttamisesta tai niihin osallistumisesta.

(117) Koska maksuja pidetään palvelumaksuina, joilla korvataan vastaavat menot, suosivaa kohtelua ei tapahtunut eikä maksuilla siten ole oikeudellista merkitystä valtiontuen suhteen.

(118) Vaihtoehtoisesti Saksa katsoi, että vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdan neljännessä luetelmakohdassa asetetut edellytykset täyttyivät tämän toimenpiteen osalta. Valtiontukea ei rajattu valikoituihin ryhmiin. Kaikilla kyseisellä alueella toimineilla henkilöillä oli mahdollisuus osallistua edellä kuvaillun tyyppiseen jatkokoulutukseen objektiivisin perustein määritellyin edellytyksin. Näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.2 kohdan edellytykset täyttyivät. Suuntaviivojen 14.3 kohdassa määrätty tuensaajakohtainen 100 000 euron enimmäisraja kolmen vuoden aikana ei ylittynyt. Tästä osatoimenpiteestä myönnetyn tuen kumulatiivinen määrä ei ylittänyt 100 000:ta euroa kolmen vuoden aikana.

Tekninen tuki vuodesta 2007 lähtien

RP 2

(119) Rheinland-Pfalz myönsi rahoitustukea jalostus- ja markkinointiyrityksille tietämyksen jakamista yritysten välillä koskeviin tapahtumiin, kilpailuihin, näyttelyihin ja messuille osallistumista varten (osatoimenpide RP 2). Tätä tukea ei rajoitettu vain yrityksen osallistumiseen ensimmäistä kertaa tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn. Tuki-intensiteetti oli rajattu 10 prosenttiin todistetuista kustannuksista ja enintään 5 200 euroon yritystä ja tapahtumaa kohti.

([34]) S. 84.
([35]) S. 85.

(120) Vuosiksi 2007–2013 annettujen maa- ja metsätalousalan valtiontukea koskevien suuntaviivojen ([36]), jäljempänä 'vuosien 2007–2013 suuntaviivat', 105 kohdan mukaan maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittaville yrityksille teknistä apua varten myönnetyn valtiontuen on täytettävä kaikki komission asetuksen (EY) N:o 70/2001 ([37]) 5 artiklassa, joka myöhemmin korvattiin komission asetuksen (EY) N:o 800/2008 27 artiklan 3 kohdalla ([38]), asetetut edellytykset. Näiden sääntöjen mukaan tuki-intensiteetti ei saa ylittää 50:tä prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Tukikelpoisia kustannuksia ovat kustannukset, jotka aiheutuvat messu- tai näyttelyosaston vuokraamisesta, pystyttämisestä ja hoitamisesta, kun yritys osallistuu ensimmäistä kertaa tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn. Vuosien 2007–2013 suuntaviivojen 106 kohdan mukaan 104 ja 105 kohdassa tarkoitettua valtiontukea ei voida myöntää suurille yrityksille.

(121) Koska Saksa ei todistanut, että tämä toimenpide täytti mitään edellä mainituista teknistä tukea koskevista edellytyksistä, komissio ilmaisi aloittamispäätöksessä epäilevänsä sen soveltuvuutta sisämarkkinoille. Aloittamispäätöksessä kehotettiin Saksaa toimittamaan kattava arviointi kustakin toimenpiteestä edellä esitettyjen kriteerien valossa sekä sen vastauksia tukevat asianmukaiset asiakirjat ([39]).

(122) Saksa selitti 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([40]), että Rheinland-Pfalz puuttuisi komission huolenaiheisiin ja muuttaisi tulevien tukien tukikelpoisuussääntöjä siten, että tukea voidaan myöntää vain yrityksen osallistuessa ensimmäistä kertaa tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn. Saksa katsoi, että vuosien 2007–2013 suuntaviivojen IV.K jaksossa sekä asetuksen (EY) N:o 1857/2006 ([41]) 15 artiklan 2 kohdassa asetetut vaatimukset oli näin ollen täytetty.

(123) Saksan viranomaiset arvioivat rahoitetut hankkeet uudelleen ottaen huomioon tämän lisävaatimuksen. Yksittäisinä vuosina suoritettiin seuraavat maksut yrityksen osallistuessa toistuvasti tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn.

Vuosi	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lukumäärä	2	2	1	1	2	1	2	3	3	6
Määrä euroina	5 113	5 113	10 226	5 113	10 226	5 113	10 226	5 113	2 500	1 764

(124) Saksan elintarvike- ja maatalousministeriö ilmoitti 30 päivänä kesäkuuta 2016 komissiolle (ks. johdanto-osan 16 kappale), että toimenpidettä RP 2 ei rajoitettu pk-yrityksiin vuodesta 2007 alkavalla ajanjaksolla. Myös yritykset Hochwald Foods GmbH ja MUH Arla eG olivat saaneet tukea tästä toimenpiteestä.

(125) Saksa totesi 13 päivänä tammikuuta 2017 päivätyissä huomautuksissaan, että kyseisen osatoimenpiteen tukikelpoiset kustannukset vuodesta 2007 alkavalla ajanjaksolla olivat liittyneet yksinomaan näyttelyosaston pystyttämiseen. Mitään muita kustannuksia ei tällä ajanjaksolla ollut tuettu.

([36]) EUVL C 319, 27.12.2006, s. 1.
([37]) Komission asetus (EY) N:o 70/2001, annettu 12 päivänä tammikuuta 2001, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen (EYVL L 10, 13.1.2001, s. 33).
([38]) Komission asetus (EY) N:o 800/2008, annettu 6 päivänä elokuuta 2008, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti (yleinen ryhmäpoikkeusasetus) kumottiin 1 päivänä heinäkuuta 2014 komission asetuksella (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1).
([39]) Aloittamispäätöksen 244 kohta.
([40]) S. 77.
([41]) Tämä asetus kumottiin 1 päivänä heinäkuuta 2014 komission asetuksella (EU) N:o 702/2014, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen maa- ja metsätalousalan ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (EUVL L 193, 1.7.2014, s. 1).

2.2 **Valtiontuki toimitetun maidon laadun parantamiseksi (2001–2006)**

(126) Baden-Württemberg, Niedersachsen ja Thüringen (osatoimenpiteet BW 10, BW 11, NI 1 ja TH 5) myönsivät rahoitustukea toimitetun maidon laadun parantamiseen maidontuottajille annettavan neuvonnan ja koulutuksen avulla, maidontuottajia koskevien tietokantojen ja tarkastusten kokoamiseen ja päivittämiseen rinnan QM Milch -laadunvarmistusjärjestelmien käyttöönoton kanssa ([42]). Toimenpiteiden tavoitteena oli parantaa toimitetun maidon laatua. Tukea ei myönnetty tarkastajien koulutukseen erikoisosaamisen hankkimiseksi eikä hyväksyttyjen laboratorioiden akkreditointiin.

(127) Näiden osatoimenpiteiden lopullisina tuensaajina olivat alkutuotannossa toimivat, maitoa tuottavat maatalousalan pk-yritykset. Saksan mukaan tuki oli kaikkien kyseisen alueen maidontuottajien saatavilla, jotka olivat objektiivisesti määritettyjen edellytysten perusteella tukikelpoisia ([43]).

(128) Vuosina 2001–2011 laajennetun talousarvion (kaikki osavaltiot yhteenlaskettuina) varojen määrä oli 3,3 miljoonaa euroa.

(129) Saksan viranomaisten toimittamien tietojen mukaan tuki-intensiteetti oli enintään 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista vuosina 2001–2011. Saksan viranomaiset totesivat, että toimenpiteen rahoitus oli päättynyt 31 päivänä joulukuuta 2012 Baden-Württembergissä ja päättyisi 31 päivänä joulukuuta 2014 Niedersachsenissa ja Thüringenissä.

(130) Aloittamispäätöksessä Saksaa pyydettiin toimittamaan yksityiskohtainen arviointi vuosien 2000–2006 suuntaviivojen mukaisesti (erityisesti 13.2 kohta: enintään 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista tai 100 000 euroa tuensaajaa kohti kolmen vuoden aikana sen mukaan, kumpi on enemmän) ([44]).

BW 10 ja BW 11

(131) Saksa totesi 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([45]), että nämä toimenpiteet toteuttivat Milchprüfring Baden-Württemberg (BW 10) ja Milchwirtschaftlicher Verein Baden-Württemberg (BW 11).

(132) Saksan mukaan toimen tuensaajia olivat maitoa tuottavat tilat (maidontuottajat), jotka osallistuivat QM Milch -laadunvarmistusjärjestelmään.

(133) Toimenpiteen BW 10 tapauksessa tukea myönnettiin maitotiloilla tehtäviin tarkastuksiin ([46]) ja tunnustetun sertifiointielimen tekemän alustavan sertifioinnin (tilan alkutarkastus ja mahdollisesti seurantatarkastus) kustannuksiin.

(134) Toimenpiteen BW 11 tapauksessa rahoitettiin tiedotus- ja neuvontatoimintoja laadunvarmistusjärjestelmien käyttöönoton yhteydessä ([47]). Saksan mukaan nämä maksut ovat suhteellisesti riippuvaisia laadunhallintajärjestelmään (QM Milch) liittyvien maidontuottajien määrästä.

(135) Saksan mukaan kokonaismenojen määrä oli 478 575 euroa. Laadunvarmistusjärjestelmään liittymistä varten tehdyn alustavan sertifioinnin yhteydessä rahoitusta sai 4 500 maidontuottajaa. Näin ollen kulut olivat 106 euroa tuensaajaa kohti.

NI 1

(136) Niedersachsen myönsi rahoitustukea maidontuottajien laadunvarmistusjärjestelmän käyttöönottoa varten (ei jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimiville yrityksille). Toimenpide delegoitiin LVMN:lle.

([42]) Maidon QM Milch -laadunhallintajärjestelmä on maidontuottajille ja meijereille asetettu koko maan laajuinen yritysten välinen maidontuotannon standardi, joka tunnustettiin sertifiointitestauksen perustaksi.
([43]) Aloittamispäätöksen 66 kohta.
([44]) Aloittamispäätöksen 253 kohta.
([45]) S. 11.
([46]) 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyt huomautukset, s. 12.
([47]) 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyt huomautukset, s. 12.

(137) Saksan 20 päivänä syyskuuta 2013 toimittamien huomautusten ([48]) mukaan QM Milch -laadunvarmistusjärjestelmän käyttöönoton valmistelutoimia (lähinnä neuvontapalveluja maidontuottajille, jotka halusivat ottaa järjestelmän käyttöön) rahoitettiin vuosina 2001–2005, ja vuodesta 2003 lähtien rahoitettiin kyseisen laadunvarmistusjärjestelmän puitteissa suoritettuja tilojen tarkastuksia. Vuodesta 2003 lähtien on myös rahoitettu laadunvarmistusjärjestelmän koordinoinnista ja tietokannan luomisesta aiheutuneita kustannuksia.

(138) Saksa katsoi 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan ([49]), että neuvontapalveluihin myönnetty tuki muodosti 50 prosenttia kustannuksista ja sen määrä oli 12,78 euroa tapausta ja maidontuottajaa kohti, joten se ei ylittänyt vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 13.2 kohdassa asetettua enimmäisrajaa. Vuodesta 2003 lähtien suoritettujen tilatarkastusten osalta tuki-intensiteetti oli 50 prosenttia kustannuksista ja tuen määrä 35 euroa maidontuottajaa kohti kolmen vuoden aikana.

(139) Saksa on vahvistanut, että tilatarkastuksia koskevat tarkastukset suorittivat tai teettivät kolmannet osapuolet. Landeskontrollverband Niedersachsen sai toimeksiannon riippumattomana tarkastuselimenä.

TH 5

(140) Tämä toimenpide otettiin käyttöön vuonna 2004 ([50]). Toimenpiteen toteutti Thüringer Verband für Leistungs- und Qualitätsprüfungen in der Tierzucht (TVLEV).

(141) Saksan mukaan maksusta rahoitettiin alustavasta sertifioinnista, kolmen vuoden kuluttua tarvittavasta tarkistustarkastuksesta sekä tietokantojen luomisesta ja ylläpidosta aiheutuneet kustannukset. Vuosina 2004–2006 tuottajille myönnettiin tukea vain alustavaan sertifiointiin. Yksittäisille tuottajille myönnetyn tuen määrä oli keskimäärin noin 83 euroa.

(142) Tämän toimenpiteen tuensaajat olivat maidontuottajia.

3. **SYYT VIRALLISEN TUTKINTAMENETTELYN ALOITTAMISEEN**

(143) Komissio katsoi aloittamispäätöksessä, että kaikki valtiontuen olemassaolon edellytykset täyttyivät ([51]).

(144) Komissio aloitti menettelyn SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan nojalla, koska sillä oli tuolloin saatavilla olleiden tietojen perusteella epäilyksiä siitä, soveltuivatko tietyt osatoimenpiteet sisämarkkinoille (ks. johdantoosan 18 kappale).

4. **SAKSAN HUOMAUTUKSET VIRALLISEN TUTKINTAMENETTELYN ALOITTAMISESTA**

(145) Saksan viranomaiset toimittivat huomatuksensa komissiolle 20 päivänä syyskuuta 2013, 27 päivänä helmikuuta 2015 ja 13 päivänä tammikuuta 2017. Tiivistelmä Saksan viranomaisten yksittäisiä toimenpiteitä koskevista huomautuksista sisältyy edellä oleviin toimenpiteiden kuvauksiin (ks. 2 kohta: Toimenpiteiden kuvaus ja Saksan viranomaisten huomautukset).

5. **ASIANOSAISTEN HUOMAUTUKSET VIRALLISEN TUTKINTAMENETTELYN ALOITTAMISESTA**

(146) Komissio sai 6 ja 18 päivän helmikuuta 2014 välisenä aikana asianosaisilta kymmenen huomautusta tämän päätöksen perustana olevista toimenpiteistä ([52]).

([48]) Syyskuussa 2013 toimitetut huomautukset, s. 50.
([49]) S. 50.
([50]) 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyt huomautukset, s. 83–84.
([51]) 3.3 jakso.
([52]) Komissio sai Landesvereinigung der Milchwirtschaft Niedersachsen e.V.:ltä huomautuksia kaikista toimenpiteistä, joita rahoitetaan maitomaksulla, eikä pelkästään tässä käsiteltävänä olevista osatoimenpiteistä. Järjestön mukaan kyseessä ei ollut tuki. Täydellinen kuvaus näistä huomautuksista on komission päätöksessä (EU) 2015/2432, annettu 18 päivänä syyskuuta 2015, Saksan maito- ja rasvalain nojalla maidon laatutarkastuksille myönnetystä valtiontuesta SA.35484 (2013/C) (ex SA.35484 (2012/NN)) (EUVL L 334, 22.12.2015, s. 23).

(147) Verband der Milcherzeuger Bayern e.V. (VMB) ilmaisi 6 päivänä helmikuuta 2014 päivätyissä ja 13 päivänä helmikuuta 2014 vastaanotetuissa huomautuksissaan yllättyneisyytensä toimenpiteen BY 3 osalta, koska aloittamispäätöksessä kyseenalaistettiin VMB:n vuoteen 2006 asti toteuttamat toimenpiteet valtiontukien näkökulmasta, mutta vuodesta 2007 lähtien toteutettujen toimenpiteiden osalta ei esitetty valituksia. VMB muistutti tässä suhteessa, että sen ensisijaiset tehtävät ja toimintatapa eivät olleet muuttuneet vuoden 1954 jälkeen ja että se oli saanut varoja ”maitomaksuista” vuodesta 1957. VMB huomautti huomautuksissaan lisäksi, että sen tarjoamat palvelut eivät ole konkreettista ”teknistä tukea” yksittäisille laitoksille, vaan pikemminkin kaikkien asianomaisten osapuolten yhtäläisesti saatavilla olevien teknisten ja tosiasiatietojen yleistä tarjoamista.

(148) Milchwirtschaftliche Verein Allgäu-Schwaben e.V. (MV) väitti 4 päivänä helmikuuta 2014 päivätyissä ja komission 6 päivänä helmikuuta 2014 vastaanottamissa huomautuksissaan toimenpiteestä BY 10, että toimenpiteen tavoitteena on levittää taitotietoa ja tietämystä maitoalaan liittyvistä kysymyksistä (esimerkiksi elintarvikelainsäädännöstä) hallituksille ja muille toimielimille. Tätä varten MUVA:n työntekijät saavat pääsyn alan kannalta merkityksellisiin tietoihin ja tämän jälkeen käsittelevät ja välittävät niitä edelleen (lausuntojen, luentojen ja julkaisujen muodossa erityisesti asianomaisille viranomaisille). Saksan maitoalan sanomalehteen (*Deutsche Molkereizeitung*) liitettävien MUVA:n uutiskirjeiden lisäksi annetaan merkittäviä panoksia laadunvarmistusta koskevan tiedon (hygienia, tuotannon turvallisuus) levittämiseksi. MV:n mukaan tämä on yleistä toimintaa, jonka tulokset eivät hyödytä yksittäisiä tiloja, vaan tuloksiin kiinnitetään tiettyjen viranomaisten huomiota jatkokoulutusta varten.

(149) Landesvereinigung für Milch und Milcherzeugnisse Hessen e.V. (LVMH) kommentoi 4 päivänä helmikuuta 2014 päivätyssä ja komission 11 päivänä helmikuuta 2014 vastaanottamassa kirjeessä toimenpiteitä HE 2, HE 3 ja HE 9, jotka se oli toteuttanut. LVMH huomautti ensinnäkin, että toisin kuin komission aloittamispäätökseen liitetyssä lausumassa väitetään, kyseiset toimenpiteet eivät hyödyttäneet vain meijereitä vaan koko maitoteollisuutta. Sisällön suhteen LVMH varmisti toimenpiteessä HE 3, että kuluttajatiedotus ja -valistus olivat yleisten suhdetoimintatoimien painopisteenä ja että kuluttajavalistusta toteutettiin neutraalisti ja meijereistä riippumattomasti.

Toimenpiteen HE 2, ”Fortbildung für Erzeuger durch das Innovationsteam” (innovointiryhmän tuottajille antama koulutus), osalta LVMH huomautti, että painopiste oli tietämyksen siirtämisessä. Tuoreita tietoja ja tutkimustuloksia oli koottu yhteen, käsitelty maidontuottajien käytettäväksi ja julkistettu muun muassa luentotapahtumien, konferenssien ja kurssien muodossa.

Toimenpiteillä HE 2 ja HE 9 edistettiin nuorille ammattilaisille, maidontuottajille ja maataloustyöntekijöille tarkoitettuja erityisiä opetus- ja koulutustapahtumia, joihin kaikilla maidontuottajilla tai maataloustyöntekijöillä oli yhtäläiset mahdollisuudet osallistua.

(150) Landeskontrollverband Nordrhein-Westfalen e.V. ja Landesvereinigung der Milchwirtschaft Nordrhein-Westfalen e.V. hyväksyivät 6 päivänä helmikuuta 2014 päivätyissä ja komission 10 ja 11 päivänä helmikuuta 2014 vastaanottamissa kirjeissään Saksan 20 päivänä syyskuuta 2013 esittämät huomautukset Nordrhein-Westfalenissa toteutetuista toimenpiteistä.

(151) Rheinische Landwirtschafts-Verband e.V. ja Westfälisch-Lippische Landwirtschaftsverband e.V. tukivat 6 päivänä helmikuuta 2014 päivätyssä ja komission 11 päivänä helmikuuta 2014 vastaanottamassa yhteisessä kirjeessään Saksan 20 päivänä syyskuuta 2013 toimenpiteestä NW 5 esittämiä huomautuksia.

(152) Landesvereinigung Thüringer Milch e.V. hyväksyi 6 päivänä helmikuuta 2014 päivätyssä ja komission 11 päivänä helmikuuta 2014 vastaanottamassa kirjeessä täysin Saksan 20 päivänä syyskuuta 2013 esittämät huomautukset Thüringenissä toteutetuista toimenpiteistä.

(153) Milchwirtschaftliche Arbeitsgemeinschaft Rheinland-Pfalz e.V. (MILAG) totesi 10 päivänä helmikuuta 2014 päivätyissä ja komission 14 päivänä helmikuuta 2014 vastaanottamissa huomautuksissa, että toimenpide RP 1 oli luonteeltaan yleinen. Se koski yleistä tiedotusta maidosta elintarvikkeena; tavoitteena ei ollut suostutella kuluttajia olemaan ostamatta muista jäsenvaltioista peräisin olevia maitotuotteita. Lisäksi toimenpiteellä ei edistetty minkään tiettyjen yritysten tai yksittäisten tuottajien yksittäisten merkkien tai tuotteiden myyntiä. Tästä syystä MILAG ei

katsonut tämän toimenpiteen olevan valtiontukea. Vaihtoehtoisesti MILAG totesi huomautuksissaan samasta toimenpiteestä, että se joka tapauksessa oli olennaisilta osin tuolloin sovellettujen suuntaviivojen vaatimusten mukainen ja sitä voitiin pitää vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdan mukaisen teknisen tuen antamisena. Toimenpide oli etenkin periaatteessa kaikkien kuluttajien ja siten myös maitoalan markkinatoimijoiden saatavilla. Toimenpide koostui ainoastaan kuluttajavalistuksesta eikä sillä tuettu maidonjalostusyrityksiä, vaan annettiin yleistä kuluttajatiedotusta.

Toimenpiteestä RP 2 MILAG katsoi, että uusi rahoitusta koskeva vaatimus, jonka mukaan tukea voidaan myöntää vain yrityksen osallistuessa ensimmäistä kertaa tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn, täyttää valtiontukisääntöjen asiaa koskevat edellytykset.

Toimenpiteestä RP 5 MILAG totesi, että toimenpiteessä keskityttiin tarjoamaan lypsyteknologiaan liittyvää erityisneuvontaa kiinnostuneille maidontuottajille tapauskohtaisesti. Tämä tarjous oli avoin kaikille Rheinland-Pfalzin maidontuottajille, sillä neuvontaa tarjoavan elimen, Landeskontrollverbandin, jäsenyyttä ei edellytetty. Jatkuvat tai säännöllisin väliajoin käytettävät neuvontapalvelut eivät olleet tukikelpoisia, ja maidontuottajille ei suoritettu suoria maksuja. Näin ollen toimenpide oli myös valtiontukea koskevien vaatimusten mukainen 28 päivän marraskuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2006 välisellä ajanjaksolla. MILAG katsoi myös, että vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdan kolmannen luetelmakohdan mukainen konsultointituki ei ole riippuvainen uusien menetelmien levittämisestä. MILAG vakuutti myös, että myönnetyn tuen kokonaismäärä ei ylittänyt 100 000:ta euroa tuensaajaa kohti kolmen vuoden aikana. Rahoitusta myönnettiin keskimäärin 197 euroa tuensaajaa kohti vuodessa.

(154) Milchprüfring Baden-Württemberg e.V. (MPBW) katsoi 6 päivänä helmikuuta 2014 päivätyissä ja komission 18 päivänä helmikuuta 2014 vastaanottamissa huomautuksissaan, että toimenpide BW 10 ei ollut valtiontukea tai ei ainakaan aiheuttanut etua.

(155) Milchwirtschaftliche Verein Baden-Württemberg e.V. (MVBW) hyväksyi 6 päivänä helmikuuta 2014 päivätyssä ja komission 7 päivänä helmikuuta 2014 vastaanottamassa kirjeessään Milchprüfring Baden-Württemberg e.V:n huomautukset toimenpiteistä BW 4 ja BW 11 ja katsoi, että nämä kaksi toimenpidettä eivät olleet valtiontukea tai eivät ainakaan aiheuttaneet etua.

6. **TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI**

6.1 **Valtiontuen olemassaolo – SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltaminen**

(156) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

6.1.1 *Valtion myöntämä tai valtion varoista maksettu tuki*

(157) Saksan viranomaiset ovat vahvistaneet, että tässä päätöksessä tarkoitetut toimenpiteet rahoitettiin yksinomaan maitomaksusta (ks. johdanto-osan 26 kappale).

(158) Maitomaksusta saatavat varat katsotaan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuiksi valtion varoiksi.

(159) Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ei ole tarpeen tehdä eroa sen mukaan, onko kyseessä valtion suoraan myöntämä tuki vai valtion nimeämien tai perustamien julkisten tai yksityisten elinten välityksellä myönnetty tuki ([53]). Jotta myönnettyjä etuja voidaan kuitenkin pitää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena, niiden on yhtäältä oltava suoraan tai välillisesti valtion varoista myönnettyjä etuja ja toisaalta niiden on johduttava valtiosta ([54]).

(160) Edellä kuvailtujen toimenpiteiden osalta on ilmeistä, että tuki myönnettiin liittovaltion lain, maito- ja rasvalain, perusteella osavaltioiden säädöksiä soveltaen.

([53]) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 20.11.2003, Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie v. GEMO, C-126/01, ECLI:EU:C:2003:622, 23 kohta.

([54]) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 20.11.2003, Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie v. GEMO, C-126/01, ECLI:EU:C:2003:622, 24 kohta.

(161) Maito- ja rasvalain 22 §:n 1 momentissa säädetään erityisesti, että osavaltioiden hallitukset voivat osavaltiotason yhdistyksiä tai ammatillisia organisaatioita kuullen kerätä yhdessä meijereiltä ja maidonkeruukeskuksilta maksuja meijeriteollisuuden edistämiseksi.

(162) Maito- ja rasvalain 22 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan osavaltioiden hallitukset voivat yhdistysten tai ammatillisten organisaatioiden pyynnöstä kerätä maksuja enintään 0,2 sentin arvosta toimitetulta raakamaitokilogrammalta. Näin ollen maitomaksun kerääminen on selvästi osavaltioiden hallitusten vastuulla.

(163) Maitomaksun keräämisen oikeusperustasta yksittäisissä osavaltioissa säädetään osavaltioiden vastaavissa asetuksissa maksun keräämisen yksityiskohdista, kuten maksun suuruudesta. Näin ollen maitomaksun keräämistä sääntelevät osavaltioiden hallitukset, toisin sanoen valtio. Tähän ei vaikuta se seikka, että kyseiset asetukset annetaan kuulleen asianomaisia osavaltiotason maitoteollisuutta edustavia yhdistyksiä ([55]).

(164) Käsillä olevassa tapauksessa maksu kerätään yksityisiltä yrityksiltä (meijereiltä ja maidonkeruukeskuksilta). Tästä maksusta saatavat tulot tuloutetaan osavaltioiden talousarvioihin, ennen kuin ne käytetään erilaisten tukitoimien rahoitukseen. Sen vuoksi tulojen katsotaan olevan valtion määräysvallassa ([56]).

(165) Näin ollen maitomaksun tuottamista varoista rahoitetut toimenpiteet myönnetään valtion varoista ja johtuvat valtiosta.

6.1.2 *Valikoiva etu / yritykset*

(166) Esimerkiksi koulutuksesta, neuvonnasta ja suhdetoiminnassa käytettävästä tiedotusmateriaalista aiheutuvat kustannukset ja messujen ja kilpailujen osallistumismaksut ovat kustannuksia, jotka yrityksen on maksettava tavanomaisen liiketoimintansa yhteydessä. Tällaisia kustannuksia ovat myös laadukkaiden tuotteiden tuotantoon ja kaupan pitämiseen liittyvät kustannukset. Jos tietyt yritykset vapautetaan näistä kustannuksista kokonaan tai osittain, niille aiheutuu etu.

(167) Komissio katsoo, että tarkasteltavana olevat osatoimenpiteet aiheuttavat maidontuottajille ja meijereille edun.

(168) Saksa katsoi 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan alustavasti, että eräät aloittamispäätökseen sisältyvät toimenpiteet eivät olleet tukea, koska ne eivät aiheuttaneet mitään konkreettista etua yksittäiselle yritykselle (ks. toimenpidettä BY 3 koskeva johdanto-osan 33 kappale), niillä ei pyritty siirtämään tietämystä maidontuottajille tai meijereille (ks. toimenpidettä BY 10 koskeva johdanto-osan 39 kappale), niillä ei suosittu tiettyjä yrityksiä tai tuotannonaloja (ks. toimenpiteitä BW 4, HE 3, NI 7, NW 4 ja NW 5, RP 1 ja SL 2 koskeva johdanto-osan 44, 60, 73, 80 ja 88 kappale) tai mahdolliset hyödyt eivät olleet aineellisesti tai maantieteellisesti valikoivia (ks. toimenpiteitä NW 4, NW 5 ja NW 6 koskeva johdanto-osan 80 ja 83 kappale).

(169) Lisäksi MPBW ja MVBW katsoivat 6 päivänä helmikuuta 2014 päivätyissä huomautuksissaan, että toimenpiteistä BW 10, BW 4 ja BW 11 ei aiheutunut valikoivaa etua (ks. johdanto-osan 154 ja 155 kappale).

(170) Komissio katsoo kuitenkin, että edellä luetellut toimenpiteet hyödyttävät viime kädessä myös maitoalaa ja aiheuttavat siten edun maidontuottajille ja meijereille, jotka on katsottava yrityksiksi.

(171) Toimenpiteen BY 3 osalta komissio olettaa, että vaikka tämä toimenpide oli suunnattu suurelle yleisölle, se aiheutti viime kädessä edun maitoalalle, koska sen voitiin odottaa edistävän maidon kulutusta.

(172) Toimenpiteen BY 10 suhteen Milchwirtschaftliche Verein Allgäu-Schwaben mainitsi 4 päivänä helmikuuta 2014 päivätyissä huomautuksissaan, että MUVA:n uutiskirje liitettiin Deutsche Molkerei Zeitung -sanomalehteen ja että toimenpiteellä levitettiin asianmukaisia artikkeleita laadunvarmistusta koskevan tiedon levittämiseksi (ks. johdanto-osan 148 kappale). Tästä syystä komissio katsoo, että koko maitoalaa (maidontuottajia ja meijereitä) olisi myös pidettävä toimenpiteen BY 10 tuensaajina.

([55]) Esimerkiksi Niedersachsenissa: 26 päivänä marraskuuta 2004 annettu asetus maitoteollisuudelta perittävästä maksusta (Niedersachsenin virallinen lehti nro 36/2004, s. 519), sellaisena kuin se on muutettuna 22 päivänä joulukuuta 2005 annetun asetuksen 6 artiklalla (Niedersachsenin virallinen lehti nro 31/2005, s. 475).

([56]) Unionin tuomioistuimen tuomio 30.5.2013, Doux Élevage SNC ja Coopérative agricole UKL-ARREE v. Ministère de l'Agriculture, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, 32, 35 ja 38 kohta.

(173) Toimenpiteiden BW 4, HE 3, NI 7, NW 4 ja NW 5, RP 1 ja SL 2 suhteen komissio katsoo, että tämänhetkisen tieteellisen tietämyksen levittäminen maidon ja maitotuotteiden ominaisuuksista, kampanjoiden, tiedotustapahtumien ja toimenpiteiden järjestäminen kuluttajien yleisen tietoisuuden lisäämiseksi, tapahtumat tietämyksen vaihtamiseksi tuottajien välillä sekä maitoa koskevat yleiset kuluttajavalistuskampanjat on myös katsottava tekniseksi tueksi, joka hyödytti koko maitoalaa.

(174) Toimenpiteiden BW 10 ja BW 11 suhteen komissio katsoo myös, että ne hyödyttivät maitotiloja, jotka osallistuivat QM Milch -laadunvarmistusjärjestelmään.

(175) Lisäksi kyseiset toimenpiteet olivat valikoivia, koska ne hyödyttivät yhtä talouden alaa (eli maitoteollisuutta).

6.1.3 *Kilpailun vääristyminen ja vaikutus kauppaan*

(176) Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan yrityksen kilpailuaseman vahvistaminen valtion tuella vääristää yleensä kilpailua suhteessa muihin kilpaileviin yrityksiin, jotka eivät saa tätä tukea ([57]). Tuki, jota myönnetään unionin sisäiselle kaupalle avoimilla markkinoilla toimivalle yritykselle, on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ([58]). Maataloustuotteilla käytävä kauppa oli unionissa huomattavan suurta vuosina 2001–2012. Esimerkiksi yhteisön sisällä vuonna 2011 yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 0401 (maito ja kerma, tiivistämätön ja lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön) kuuluvia tuotteita ([59]) tuotiin Saksaan 1 200 miljoonan euron arvosta ja vietiin Saksasta 957 miljoonan euron arvosta ([60]).

(177) Tässä päätöksessä arvioitavat toimenpiteet hyödyttävät maidontuottajia ja maitotiloja ja vahvistavat siten niiden kilpailuasemaa. Kuten edellä johdanto-osan 176 kappaleessa selostettiin, meijerien ja maidontuottajien tuotteilla käydään kauppaa unionissa. Tästä syystä komissio katsoo, että kyseiset toimenpiteet olivat omiaan vääristämään tai uhkaamaan vääristää kilpailua tai vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(178) Edellä esitetyn perusteella SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan edellytykset täyttyvät. Sen vuoksi voidaan päätellä, että tarkasteltavat järjestelmät ovat kyseisessä artiklassa tarkoitettua valtiontukea.

6.2 **Tuen sääntöjenmukaisuus**

(179) SEUT-sopimuksen 108 artiklan 1 kohdan mukaan komissio seuraa jatkuvasti jäsenvaltioiden kanssa niiden voimassa olevia tukijärjestelmiä. Tätä varten komissio voi pyytää jäsenvaltioita toimittamaan kaikki tarvittavat tiedot voimassa olevien tukijärjestelmien seuraamiseksi ja tarvittaessa antaa suosituksen asianmukaisista toimenpiteistä.

(180) Asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdan i luetelmakohdassa määritellään voimassa oleviksi tuet, jotka olivat voimassa ennen SEUT-sopimuksen voimaantuloa kyseisessä jäsenvaltiossa ja joita voidaan soveltaa edelleen SEUT-sopimuksen voimaantulon jälkeen.

(181) Asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa määritellään ”uudeksi tueksi” myös sellainen voimassa oleva tuki, johon on tehty muutoksia. Komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 ([61]) 4 artiklassa säädetään, että ”voimassa olevan tuen muutoksella tarkoitetaan mitä tahansa muutosta, muuta kuin muodollista tai hallinnollista, joka ei vaikuta tukitoimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille tehtyyn arviointiin”.

(182) Oikeuskäytännön ([62]) mukaan alkuperäinen järjestelmä voidaan muuntaa uudeksi tukijärjestelmäksi vain, jos muutos vaikuttaa siihen olennaisesti; tällaisesta olennaisesta muutoksesta ei kuitenkaan voi olla kyse, jos uusi elementti on selvästi erotettavissa alkuperäisestä järjestelmästä.

(183) SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdassa määrätään, että komissiolle on annettava tieto kaikista uusista tuista ja ettei uusia tukia saa toteuttaa ennen kuin komissio on antanut niille hyväksyntänsä (toteuttamiskielto).

([57]) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 17.9.1980, Philip Morris Holland BV v. komissio, C-730/79, ECLI:EU:C:1980:209, 11 ja 12 kohta.
([58]) Ks. erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 13.7.1988, Ranska v. komissio, C-102/87, ECLI:EU:C:1988:391, 19 kohta.
([59]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 927/2012, tehty 9 päivänä lokakuuta 2012, tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteen I muuttamisesta (EUVL L 304, 31.10.2012, s. 1).
([60]) Lähde: Eurostat
([61]) Komission asetus (EY) N:o 794/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin perustamissopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 täytäntöönpanosta (EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1).
([62]) Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 30.4.2002, Gibraltar v. komissio, T-195/01 ja T-207/01, ECLI:EU:T:2002:111, 111 kohta.

(184) Asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan f alakohdan mukaan uudet tuet, jotka on otettu käyttöön SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti, ovat sääntöjenvastaisia.

(185) Saksan osavaltiot ovat maito- ja rasvalain perusteella ja niille siirretyn toimivallan yhteydessä hyväksyneet täytäntöönpanosäännöksiä, jotka muodostavat oikeusperustan tässä päätöksessä arvioitaville toimenpiteille. Vaikka maito- ja rasvalaki, joka muodostaa kyseisten tukijärjestelmien puitteet, tuli voimaan vuonna 1952 ([63]), yksittäiset tukijärjestelmät otettiin käyttöön osavaltioiden vastaavilla täytäntöönpanosäännöksillä vasta vuoden 1958 jälkeen ([64]).

(186) Näin ollen toimenpiteet, joita tämä päätös koskee, ovat asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan c alakohdassa tarkoitettua uutta tukea.

(187) Saksa ei milloinkaan ilmoittanut kyseessä olevia tukijärjestelmiä SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Näin ollen nämä järjestelmät ovat sääntöjenvastaisia.

6.3 **Tuen soveltuvuus sisämarkkinoille**

(188) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

(189) Valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymisestä annetun komission ilmoituksen ([65]) mukaan toimenpiteet on arvioitava tuen myöntämisajankohtana voimassa olleiden suuntaviivojen mukaisesti.

(190) Maatalousalaan on sovellettu erityisiä suuntaviivoja 1 päivästä tammikuuta 2000 lähtien. Tuki, jota on myönnetty 28 päivän marraskuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2006 välisenä aikana, jäljempänä 'ajanjakso 2001–2006', on arvioitava vuosien 2000–2006 suuntaviivojen perusteella.

(191) Tuki, jota on myönnetty 1 päivän tammikuuta 2007 jälkeen, jäljempänä 'vuodesta 2007 alkava ajanjakso', arvioidaan vuosien 2007–2013 suuntaviivojen perusteella.

(192) Ajanjaksoon, joka alkoi 28 päivänä marraskuuta 2001, viitataan jäljempänä 'tutkinnan kohteena olevana ajanjaksona'.

(193) Virallisen menettelyn SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisen lykkäävän vaikutuksen perusteella komissio tarkastelee tämän päätöksen perustana olevia toimenpiteitä 17 päivään heinäkuuta 2013 asti, jolloin komissio ilmoitti Saksalle päätöksestään aloittaa menettelyn SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan nojalla (ks. johdanto-osan 3 kappale).

6.3.1 *Teknisen tuen antaminen maatalousalalla ajanjaksolla 2001–2006*

(194) Vuosina 2001–2006 toteutettujen toimenpiteiden teknisen tuen antamiseksi maatalousalalla on oltava vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetettujen edellytysten mukaisia.

([63]) Ks. johdanto-osan 17 kappale.

([64]) Baijeri: Verordnung über eine Umlage für Milch (maitomaksusta annettu asetus), 30.6.1983 (GVBL, s. 547); Baden-Württemberg: Verordnung über die Erhebung von milchwirtschaftlichen Umlagen (asetus maitoteollisuuteen liittyvien maksujen perimisestä), 18.5.2004 (GBl., s. 350, 355); Nordrhein-Westfalen: Verordnung über Umlagen zur Förderung der Milchwirtschaft (asetus maitoteollisuutta tukevista maksuista), 30.11.1965 (GV. NW. 1965, s. 349); Rheinland-Pfalz: Landesverordnung zur Durchführung des Milch- und Fettgesetzes (osavaltion asetus maito- ja rasvalain täytäntöönpanosta), 16.8.1960 (GVBl., s. 218, BS 7842–2); Brandenburg: Verordnung zur Übertragung der Ermächtigungen zum Erlass von Rechtsverordnungen nach dem Milch- und Fettgesetz (asetus maito- ja rasvalain nojalla siirretyn toimivallan täytäntöönpanosta – ÜErmVO), 5.12.1992 (GVBl.II/92, [No 72], s. 764); Hessen: Verordnung über die Erhebung einer Umlage zur Förderung der Milchwirtschaft (asetus maksun keräämisestä maitoteollisuuden edistämiseksi), 1.12.1981 (GVBl. I 1981, a. 427); Saarland: Verordnung über die Erhebung einer Umlage auf dem Gebiet der Milchwirtschaft (asetus maksun perimisestä maitoalalla), 9.12.1982 (virallinen lehti 1982, s. 1007); Thüringen: Thüringer Verordnung über die Erhebung einer Umlage zur Förderung der Milchwirtschaft (Thüringenin asetus maksun keräämisestä maitoteollisuuden edistämiseksi), 27.11.2001 (GVBl. 2000, 20). Niedersachsenissa maitomaksu otettiin käyttöön 6.7.1951 annetulla määräyksellä maitoalalla kerättävästä maksusta, sellaisena kuin se on muutettuna 25.3.1952 annetulla määräyksellä (Niedersachsenin virallinen lehti, Sb. I, s. 689). Maksun kerääminen valtiontuen kannalta merkityksellisenä ajanjaksona perustui kuitenkin 22.5.1973 annettuun asetukseen maitoalalla kerättävästä maksusta (Niedersachsenin virallinen lehti, s. 179), ja maksulla kerättyjen varojen käyttöä säänneltiin 8. marraskuuta 1985 annetuilla osavaltion suuntaviivoilla avustusten myöntämisestä Niedersachsenin maitoteollisuuden tukemiseksi maito- ja rasvalain 22 §:n 2 momentin nojalla (Niedersachsenin virallinen lehti nro 43/1985).

([65]) EYVL C 119, 22.5.2002, s. 22.

(195) Suuntaviivojen 14.1 kohdan mukaan tukikelpoisia kustannuksia olivat muun muassa opetus- ja koulutusohjelmista ja tilanhoitopalveluista aiheutuvat kustannukset, konsulttien palkkiot sekä kilpailujen, näyttelyjen ja messujen ja muiden uusien tekniikoiden tunnetuksi tekemiseen tähtäävien tapahtumien järjestämisestä (tai niihin osallistumisesta) aiheutuvat kustannukset ([66]). Vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdan mukaan tällaista tukea voidaan myöntää 100 prosenttia kustannuksista.

(196) Suuntaviivojen 14.2 kohdan mukaan tuen on oltava kaikkien kyseisen alueen tukeen oikeutettujen luonnollisten ja oikeushenkilöiden saatavilla objektiivisin perustein määritellyin edellytyksin.

(197) Suuntaviivojen 14.3 kohdan mukaan myönnettävän tuen kokonaismäärä saa olla enintään 100 000 euroa tuensaajaa kohti minä tahansa kolmen vuoden kautena, tai jos tukea myönnetään pk-yrityksille, enintään 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista sen mukaan, kumpi mainituista määristä on suurempi. Tukea laskettaessa tuensaaja katsotaan palveluista nauttivaksi henkilöksi.

(198) Komissio katsoo, että jäljempänä mainittujen toimenpiteiden osalta vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdan määräykset koskevat myös [alku]tuotantoon ja maataloustuotteiden jalostukseen ja kaupan pitämiseen liittyvien toimien yhteydessä myönnettyä tukea. Tämä johtuu vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 2.1 kohdan sanamuodosta sekä siitä, että 14 kohdassa ei sinänsä määrätä mistään tätä koskevasta rajoituksesta.

(199) Komissio olettaa, että tällaiset toimenpiteet edistävät alan elinkelpoisuutta pitkällä aikavälillä samalla, kun niiden vaikutukset kilpailuun jäävät hyvin vähäisiksi (vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdan toinen virke).

(200) Aloittamispäätöksessä komissio suhtautui epäillen tiettyjen toimenpiteiden soveltuvuuteen sisämarkkinoille asianomaisella ajanjaksolla ([67]).

BY 3

(201) Verband der Milcherzeuger e.V. (VMB) sai rahoitusta yleisen aineiston ja teknisten tietojen keräämiseen sekä maitoalaa koskevan yleisluonteisen tiedon julkaisemiseen ja tarjoamiseen. Myönnettyyn tukeen sovelletaan teknisen tuen antamista koskevia sääntöjä.

(202) Tuetut kustannukset (tieteellisen tiedon levittäminen ja laatujärjestelmiä koskevien tosiasiatietojen toimittaminen – tämän päätöksen johdanto-osan 32 kappale) vastaavat 14.1 kohdassa vahvistettuja tukikelpoisia kustannuksia.

(203) Toimenpide oli avoin kaikille kyseisen alueen tukeen oikeutetuille luonnollisille ja oikeushenkilöille, ja avustusten määrä oli alle 100 000 euroa tuensaajaa kohti kolmen vuoden aikana (tämän päätöksen johdanto-osan 35 kappale yhdessä johdanto-osan 37 kappaleen kanssa). Nämä 14.2 ja 14.3 kohdassa asetetut vaatimukset ovat kumulatiivisia.

(204) Näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut edellytykset täyttyvät.

BY 10

(205) Maitoon liittyviä aiheita koskevan asiantuntemuksen ja tietämyksen vaihtoon myönnettyyn tukeen sovelletaan teknisen tuen antamista koskevia sääntöjä.

(206) Lausunnoilla, luennoilla ja julkaisuilla toteutetusta tietojen toimittamisesta (ks. johdanto-osan 148 kappale) aiheutuneet tuetut kustannukset vastaavat vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdassa vahvistettuja tukikelpoisia kustannuksia.

(207) Tämä on maitoteollisuudelle suunnattu yleinen tiedotustoimenpide, joka oli avoin kaikille kyseisen alueen tukeen oikeutetuille luonnollisille ja oikeushenkilöille. Saksan viranomaisten toimenpiteisiin BY 3 ja BY 10 myöntämät vuotuiset kokonaismäärärahat (ks. johdanto-osan 41 kappale) viittaavat siihen, että tuet eivät missään tapauksessa ylittäneet 100 000:ta euroa tuensaajaa kohti kolmen vuoden aikana. Näin ollen 14.2 ja 14.3 kohdassa asetetut edellytykset täyttyvät.

(208) Näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut edellytykset täyttyvät.

([66]) Vuosien 2000–2006 suuntaviivojen saksankielinen toisinto sisältää kattavan luettelon tukikelpoisista kustannuksista. Suuntaviivat laadittiin kuitenkin alun perin englanniksi, ja englanninkielisessä toisinnossa samat tukikelpoiset kustannukset mainitaan esimerkkeinä eikä kattavana luettelona. Sama koskee myös ranskankielistä toisintoa.

([67]) Aloittamispäätöksen 235 ja 236 kohta; tästä syystä komissio viittasi aloittamispäätöksen 236 kohdassa vuosien 2000–2006 suuntaviivojen saksankieliseen toisintoon ja katsoi, että 14.1 kohdan nojalla tukea voidaan myöntää vain uusien menetelmien levittämiseen (ks. alaviite 71).

BW 4

(209) Toimenpiteet palvelevat maidon ja maitotuotteiden ominaisuuksia koskevan nykyisen tieteellisen tietämyksen yleistä ja laajaa levittämistä. Ne on katsottava tekniseksi tueksi, joka hyödytti koko maitoalaa. Tuetut kustannukset (ks. johdanto-osan 42 kappale) vastaavat 14.1 kohdan mukaisia tukikelpoisia kustannuksia.

(210) Toimenpiteitä ei rajattu tiettyyn ryhmään, vaan ne olivat kyseisen alueen kaikkien luonnollisten ja oikeushenkilöiden saatavilla objektiivisesti määritellyin perustein (johdanto-osan 46 kappale). Näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.2 kohdassa asetetut edellytykset täyttyvät. Tuen määrä oli pienempi kuin 14.3 kohdassa määrätty 100 000 euron raja-arvo tuensaajaa kohti kolmen vuoden aikana (johdanto-osan 46 kappale). Suuntaviivojen 14.3 kohdassa asetetut edellytykset täyttyvät.

(211) Näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut edellytykset täyttyvät.

BB 1

(212) Brandenburg rahoitti vuosina 2001–2006 konsulttien palkkioita hygienian parantamiseen pyrkivästä toimenpiteestä. Painopistealoja olivat muun muassa eläinten terveys, maitohygienian ja raakamaidon laadun parantaminen sekä suorituskykyä koskevat seikat.

(213) Näin ollen kyseinen toimenpide kuuluu vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdan (teknisen tuen antaminen) soveltamisalaan. Tuetut kustannukset (konsulttipalkkiot) vastaavat 14.1 kohdan mukaisia tukikelpoisia kustannuksia.

(214) Saksan viranomaiset vahvistivat 27 päivänä helmikuuta 2015 toimittamissaan huomautuksissa, että periaatteessa kaikilla liittovaltion maidontuottajilla oli mahdollisuus käyttää kyseisiä neuvontapalveluja (monitahoinen ja erikoistunut neuvonta) (ks. johdanto-osan 49 kappale). Lisäksi Saksa selitti samoissa huomautuksissa, ettei toimenpiteessä BB 1 ylitetty yrityskohtaista 100 000 euron enimmäismäärää kolmen vuoden aikana (ks. johdanto-osan 49 kappale). Näin ollen toimenpide on 14.2 ja 14.3 kohdassa asetettujen edellytysten mukainen.

(215) Näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut edellytykset täyttyvät.

BB 3

(216) Landesvereinigung der Milchwirtschaft Brandenburg-Berlin e.V. (LVMB) ja Landesbauernverband Brandenburg e.V. (LBV) toteuttivat toimenpiteitä, joilla annettiin tietoja taloudellisista kysymyksistä sekä levitettiin tuoreita tietoja ja tietämystä maidontuotantoa koskevista kysymyksistä. Lisäksi järjestettiin kilpailuja. Nämä toimenpiteet ovat teknistä tukea.

(217) Tietojen toimittamisesta ja kilpailujen järjestämisestä (ks. johdanto-osan 50 kappale) aiheutuneet tuetut kustannukset vastaavat vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdassa vahvistettuja tukikelpoisia kustannuksia.

(218) Tukea ei rajattu tietyille ryhmille. Näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.2 kohdan vaatimukset täyttyvät.

(219) LVMB myönsi vuonna 2006 maitomaksulla kerätyistä varoista 463 euroa kilpailuissa menestyneille brandenburgilaisille yrityksille (ks. johdanto-osan 53 kappale). Lisäksi LBV sai vuonna 2006 valtion varoista 20 000 euron avustuksen neuvonnan tarjoamiseksi maidontuottajille (ks. johdanto-osan 54 kappale). Saksan mukaan aiempina vuosina oli menetelty samalla tavoin (ks. johdanto-osan 54 kappale). Edellä esitettyjen seikkojen perusteella komissio päättelee, että näissä kahdessa toimenpiteessä ei ole voitu ylittää tuensaajakohtaista 100 000 euron ylärajaa kolmen vuoden aikana vuosina 2001–2006. Näin ollen 14.3 kohdan vaatimukset täyttyvät.

(220) Näin ollen toimenpide BB 3 täyttää vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut vaatimukset.

HE 2

(221) Hessen myönsi rahoitustukea Landesvereinigung für Milch und Milcherzeugnisse Hessen e.V:lle (LVMH) toimenpiteeseen "Fortbildung für Erzeuger durch das Innovationsteam" (innovointiryhmän tuottajille antama koulutus). Tässä toimenpiteessä LVMH tarjosi tietoja artikkelien muodossa ja järjesti koulutusta maidontuottajille ja maataloustyöntekijöille. Nämä toimet on katsottava tekniseksi tueksi.

(222) Tuetut kustannukset (johdanto-osan 57 kappale) vastaavat vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa vahvistettuja tukikelpoisia kustannuksia.

(223) Tukea ei rajattu tietyille ryhmille (johdanto-osan 57 kappale). Myös LVMH vahvisti tämän 4 päivänä helmikuuta 2014 päivätyissä huomautuksissaan, joiden mukaan kaikilla maidontuottajilla ja maataloustyöntekijöillä oli mahdollisuus osallistua koulutukseen samoin edellytyksin (ks. johdanto-osan 149 kappale). Näin ollen suuntaviivojen 14.2 kohdan edellytykset täyttyvät.

(224) Myönnetyn tuen määrä oli alle 100 000 euroa tuensaajaa kohti kolmen vuoden aikana (ks. johdanto-osan 57 kappale). Näin ollen myös 14.3 kohdan vaatimukset täyttyvät.

(225) Näin ollen toimenpide HE 2 täyttää vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut vaatimukset.

HE 3

(226) LVMH:n ravitsemusryhmä levitti tieteellistä tietämystä yleisesti ymmärrettävässä muodossa, järjesti tiedotustapahtumia ja -kampanjoita ja toteutti PR-toimia (joita ei suunnattu tietyille yrityksille), jotka liittyivät maidon ja maitotuotteiden tuotantoon, käsittelyyn ja jalostukseen.

(227) LVMH huomautti 4 päivänä helmikuuta 2014 päivätyissä huomautuksissaan, että näiden toimenpiteiden painopiste oli kuluttajatiedotuksessa ja -valistuksessa ja että kuluttajavalistusta toteutettiin neutraalisti ja meijereistä riippumattomasti. Tästä huolimatta komissio katsoo, että toimenpiteitä tieteellisen tietämyksen levittämiseksi ja kampanjoiden järjestämistä on pidettävä teknisenä tukena, joka hyödyttää koko maitoalaa (ks. johdanto-osan 173 kappale).

(228) Tuetut kustannukset (johdanto-osan 59 kappale) vastaavat 14.1 kohdan mukaisia tukikelpoisia kustannuksia.

(229) Toimenpiteitä ei rajattu tietylle ryhmälle (johdanto-osan 61 kappale). Suuntaviivojen 14.2 kohdassa asetetut edellytykset täyttyvät.

(230) Avustusmäärät alittivat 14.3 kohdassa vahvistetun enimmäismäärän (ks. johdanto-osan 61 kappale).

(231) Näin ollen toimenpide HE 3 täyttää vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut edellytykset.

HE 9

(232) Hessen myönsi LVMH:lle rahoitustukea toimenpiteeseen ”nuorten maidontuottajien koulutus” (ks. johdanto-osan 62 kappale). Nuorten maidontuottajien koulutusta olisi pidettävä teknisenä tukena.

(233) Tuetut kustannukset (johdanto-osan 62 kappale) vastaavat vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa vahvistettuja tukikelpoisia kustannuksia.

(234) Koulutus on avointa kaikille tuottajille (johdanto-osan 64 kappale). Myös LVMH vahvisti tämän 4 päivänä helmikuuta 2014 päivätyissä huomautuksissaan, joiden mukaan kaikilla maidontuottajilla ja maataloustyöntekijöillä oli mahdollisuus osallistua koulutukseen samoin edellytyksin (ks. johdanto-osan 149 kappale). Näin ollen toimenpide on myös 14.2 kohdan vaatimusten mukainen.

(235) Toimenpiteeseen HE 9 liittyvät kokonaismenot vuosina 2001–2006 olivat noin 35 000 euroa (ks. johdanto-osan 64 kappale). Näin ollen 100 000 euron tuensaajakohtaista enimmäisrajaa kolmen vuoden aikana (14.3 kohta) ei voitu ylittää.

(236) Näin ollen toimenpide HE 9 täyttää vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut edellytykset.

NI 5

(237) Niedersachsen myönsi Landesvereinigung der Milchwirtschaft Niedersachsen e.V:lle (LVMN) rahoitustukea messuille ja näyttelyihin osallistumista sekä tieteellisen tiedon helposti ymmärrettävään muotoon laatimista varten (ks. johdanto-osan 65 kappale). Messuille ja näyttelyihin osallistumista ja tieteellisten tietojen laatimista on pidettävä teknisenä tukena.

(238) Näyttelytilojen vuokrasta ja laitteista aiheutuvat kustannukset sekä tosiasiatietojen julkaisukustannukset ovat 14.1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisia tukikelpoisia kustannuksia.

(239) Saksan viranomaisten mukaan toimenpiteestä pääasiassa tuettiin LVMN:n näyttelyosastoa (ks. johdanto-osan 66 kappale), mikä hyödytti kaikkia Niedersachsenin meijereitä (keskimäärin noin 17 500 yritystä vuosina 2001–2006) (ks. johdanto-osan 67 kappale). Näin ollen toimenpide oli avoin kaikille meijereille ja 14.2 kohdan edellytykset täyttyvät.

(240) Vaikka Saksa ei ole huomautuksissaan vahvistanut, että toimenpide rajoittui enintään 100 000 euroon tuensaajaa kohti kolmen vuoden aikana, komissio katsoo, ettei tätä enimmäismäärää voida ylittää tukemalla näyttelyosastoa kaikkien Niedersachsenin meijereiden hyödyksi. Tästä syystä 14.3 kohdan edellytykset täyttyvät.

(241) Näin ollen toimenpide NI 5 täyttää vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut vaatimukset.

NI 6 (2002–2003)

(242) Niedersachsen myönsi rahoitustukea myös jalostusyritysten (meijereiden) messuille osallistumista varten. Yritysten messuille osallistumisen rahoittaminen on katsottava tekniseksi tueksi.

(243) Saksan viranomaiset vakuuttivat, että tuensaajille ei ollut annettu oikeudellisesti sitovia sitoumuksia ([68]) vuonna 2001 eli tärkeimpänä tarkastelun kohteena olevana ajanjaksona. Ne ilmoittivat myös, että kyseinen toimenpide perustui marraskuun 26 päivästä 2003 lähtien hyväksyttyyn valtiontukeen 200/2003 (ks. johdanto-osan 68 kappale). Näin ollen kyseisen toimenpiteen arviointi kattaa vain 1 päivän tammikuuta 2002 ja 26 päivän marraskuuta 2003 välisen ajanjakson.

(244) Tuetut kustannukset (johdanto-osan 68 kappale) vastaavat vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa vahvistettuja tukikelpoisia kustannuksia.

(245) Saksan viranomaiset vakuuttivat, että toimenpide NI 6 oli alueen kaikkien maitotuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimivien yritysten saatavilla ja tukea myönnettiin objektiivisin perustein. Lisäksi toimenpide oli riippumaton jäsenyydestä tuottaja- tai muissa maatalousorganisaatioissa (ks. johdanto-osan 70 kappale). Näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.2 kohdan edellytykset täyttyivät.

(246) Kyseisen toimenpiteen enimmäistuki-intensiteetti asianomaisella ajanjaksolla oli 48 prosenttia (ks. johdanto-osan 71 kappale). Saksan viranomaisten mukaan vain yksi yritys (Nordmilch eG) sai yhteensä yli 100 000 euroa tukea. Saksan viranomaisten mukaan Nordmilch eG ei kuulu pk-yrityksen määritelmän piiriin. Näin ollen Nordmilch eG:lle myönnettyä tukea lukuun ottamatta 14.3 kohdassa asetetut vaatimukset täyttyvät.

(247) Nordmilch eG oli yksi Saksan suurimmista maitoalan yrityksistä. Sillä oli noin 2 500 työntekijää ja sen liikevaihto oli noin 1,9 miljardia euroa ([69]). Näiden lukujen vuoksi se ei kuulunut 14.3 kohdassa esitetyn komission pienten ja keskisuurten yritysten määritelmän piiriin ([70]). Vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14.3 kohdan mukaan sen saama kokonaistukimäärä ei olisi näin ollen saanut ylittää 100 000:ta euroa kolmen vuoden aikana. Näin ollen Nordmilch eG:lle myönnetty tuki ei täytä 14.3 kohdassa asetettuja vaatimuksia ([71]).

(248) Näin ollen toimenpide NI 6 täyttää periaatteessa vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut vaatimukset.

(249) Nordmilch eG:lle vuosina 2002–2003 myönnetyn tuen osalta toimenpide NI 6 ei täytä suuntaviivojen 14 kohdassa asetettuja vaatimuksia.

NI 7

(250) Niedersachsen myönsi rahoitustukea LVMN:n toteuttamille toimille osana maidon käyttöä elintarvikkeena koskevia yleisiä kuluttajavalistuskampanjoita. Maitoa koskevat yleiset tiedotuskampanjat ovat koko maitoalaa hyödyttävää tukea (ks. johdanto-osan 173 kappale). Niihin sovelletaan vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdan mukaisia teknisen tuen antamista koskevia sääntöjä.

([68]) Ks. tämän päätöksen alaviite 24.
([69]) Luvut vuodelta 2009; lähde: http://www.nordmilch.de/unternehmen/geschichte/. Nordmilch GmbH ja Humana Milchindustrie GmbH sulautuivat huhtikuussa 2011 DMK Deutsches Milchkontor GmbH:ksi.
([70]) EYVL L 107, 30.4.1996, s. 4.
([71]) Saksa totesi 27 päivänä helmikuuta 2015 päivätyissä huomautuksissaan, että tämän tuen takaisinperimistä oli jo tutkittu (ks. johdanto-osan 68 kappale).

(251) Tuetut kustannukset (johdanto-osan 72 kappale) vastaavat 14.1 kohdan mukaisia tukikelpoisia kustannuksia.

(252) Toimenpide ei rajoittunut tiettyyn ryhmään, vaan sillä tuettiin yleisesti koko maitoalaa (johdanto-osan 75 kappale). Näin ollen toimenpide oli myös 14.2 kohdan vaatimusten mukainen.

(253) Saksan viranomaisten mukaan toimenpiteestä NI 7 myönnettiin keskimäärin 395 euroa tuensaajaa kohti ajanjakson kuluessa (ks. johdanto-osan 76 kappale). Tuen määrä oli siten huomattavasti pienempi kuin 14.3 kohdassa asetettu enimmäismäärä.

(254) Näin ollen toimenpide NI 7 täyttää vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut edellytykset.

NW 4 ja NW 5

(255) Nordrhein-Westfalen myönsi rahoitustukea Landesvereinigung der Milchwirtschaft Nordrhein-Westfalen e.V:lle (LVMNRW) ja Landwirtschaftsverbände Rheinland und Westfalen-Lippe -järjestölle tiedotustapahtumiin ja -toimiin kuluttajien yleisen tietoisuuden lisäämiseksi sekä maidon ja maitotuotteiden käytön ja niiden yleisten ominaisuuksien tunnetuksi tekemiseksi (osatoimenpide NW 4). Nordrhein-Westfalen myönsi lisäksi rahoitustukea tapahtumille, jotka liittyivät maidontuottajien väliseen tietämyksenvaihtoon meijeriteollisuutta koskevista kysymyksistä (osatoimenpide NW 5).

(256) Tiedotustapahtumat ja yleinen kuluttajavalistus (NW 4) sekä tuottajien välistä tietämyksenvaihtoa varten järjestetyt tapahtumat (NW 5) ovat koko maitoalaa hyödyttävää valtiontukea (ks. johdanto-osan 173 kappale). Lisäksi tällaista tukea on pidettävä valikoivana, koska se hyödyttää vain yhtä alaa (eli maitoalaa) (ks. johdanto-osan 175 kappale). Kyseisiä toimenpiteitä on pidettävä teknisenä tukena.

(257) Tapahtumien järjestämisen ja hallinnoinnin, neuvonnan ja maitoteollisuutta koskeviin kysymyksiin liittyvän opetuksen ja koulutuksen aiheuttamat tuetut kustannukset (ks. johdanto-osan 79 kappale) vastaavat 14.1 kohdassa vahvistettuja tukikelpoisia kustannuksia.

(258) Toimenpiteet oli suunnattu kaikille tiloille, joilla pidettiin lypsykarjaa (ks. johdanto-osan 81 kappale), joten 14.2 kohdassa asetetut ehdot täyttyivät.

(259) Näiden kahden toimenpiteen tutkinnan kohteena olevana ajanjaksona aiheuttamien kokonaismenojen ja Nordrhein-Westfalenin maitotilojen keskimääräisen lukumäärän perusteella myönnetyn tuen määrä tuensaajaa kohti oli selvästi alle 14.3 kohdassa asetetun enimmäismäärän (ks. johdanto-osan 81 kappale).

(260) Näin ollen toimenpiteet NW 4 ja NW 5 täyttävät vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut edellytykset.

NW 6

(261) Nordrhein-Westfalen myönsi rahoitustukea Vereinigung der Milchindustrie -järjestölle (LVMNRW) maitomarkkinoihin liittyvien merkityksellisten tietojen keräämiseen, analysointiin ja julkaisemiseen (tiedonantoina ja markkinaraportteina).

(262) Tosiasia- ja tieteellisten tietojen julkaiseminen tiedonantoina ja markkinaraportteina on teknistä tukea, joten siihen sovelletaan vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohtaa.

(263) Tuetut kustannukset (johdanto-osan 82 kappale) vastaavat 14.1 kohdan mukaisia tukikelpoisia kustannuksia.

(264) Julkaisut olivat maksutta kenen tahansa saatavilla, joten 14.2 kohdan edellytykset täyttyivät.

(265) Toimenpiteen NW 6 tutkinnan kohteena olevana ajanjaksona aiheuttamien kokonaismenojen ja Nordrhein-Westfalenin maitotilojen keskimääräisen lukumäärän perusteella myönnetyn tuen määrä tuensaajaa kohti oli selvästi alle 14.3 kohdassa asetetun enimmäismäärän (ks. johdanto-osan 85 kappale).

(266) Näin ollen toimenpide NW 6 täyttää vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut edellytykset.

RP 1 ja SL 2

(267) Rheinland-Pfalz ja Saarland myönsivät Milchwirtschaftliche Arbeitsgemeinschaft Rheinland-Pfalz e.V:lle (MILAG) ja Landesvereinigung der Milchwirtschaft des Saarlandes e.V:lle (LVMS) rahoitustukea kuluttajavalistukseen, muun muassa tieteellisen tiedon sekä tuotteita ja niiden ravinnollisia hyötyjä ja ehdotettuja käyttötarkoituksia koskevien yleisten tosiasiatietojen levittämiseen.

(268) Maitoa koskevat yleiset tiedotuskampanjat ovat koko maitoalaa hyödyttävää tukea (ks. johdanto-osan 173 kappale). Niihin sovelletaan vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdan mukaisia teknisen tuen antamista koskevia sääntöjä.

(269) Tästä osatoimenpiteestä tuetut kustannukset (ks. johdanto-osan 86 kappale) vastaavat 14.1 kohdan mukaisia tukikelpoisia kustannuksia.

(270) Saksan viranomaisten mukaan toimenpide ei rajoittunut tiettyyn ryhmään, vaan sillä tuettiin yleisesti koko maitoalaa (ks. johdanto-osan 90 kappale). Myös MILAG vahvisti tämän 10 päivänä helmikuuta 2014 päivätyissä huomautuksissaan (ks. johdanto-osan 153 kappale). Näin ollen 14.2 kohdan edellytykset täyttyvät.

(271) Saksa katsoi myös, että kolmen vuoden aikana myönnetyn tuen kokonaismäärä oli selvästi alle tuensaajakohtaisen 100 000 euron enimmäismäärän (ks. johdanto-osan 91 kappale), joten 14.3 asetetut edellytykset täyttyvät.

(272) Näin ollen vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut edellytykset täyttyvät.

RP 5 ja SL 5

(273) Rheinland-Pfalz ja Saarland myönsivät Landeskontrollverband Rheinland-Pfalz e.V:lle (LKVRP) ja LVMS:lle rahoitustukea maidontuottajien neuvonta- ja koulutusohjelmiin lypsylaitteiden hygienian ja toimitetun maidon laadun parantamiseksi. Jatkuvat neuvontapalvelut eivät kuuluneet rahoituksen piiriin (ks. johdanto-osan 92 kappale). Maidontuottajien neuvonta ja koulutus kuuluu vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdan (teknisen tuen antaminen) soveltamisalaan.

(274) Tuetut kustannukset (ks. johdanto-osan 92 ja 94 kappale) vastaavat 14.1 kohdan mukaisia tukikelpoisia kustannuksia.

(275) Saksan viranomaisten mukaan neuvonta-/koulutuspalveluja tarjottiin kaikille Rheinland-Pfalzin ja Saarlandin maidontuottajille, sillä LKVRP:n tai LVMS:n jäsenyyttä ei edellytetty (ks. johdanto-osan 94 kappale) ([72]). Näin ollen 14.2 kohdan vaatimukset täyttyvät.

(276) Vuotuinen rahoitusmäärä oli keskimäärin noin 197 euroa ([73]) Rheinland-Pfalzissa ja noin 130 euroa Saarlandissa (ks. johdanto-osan 98 kappale). Näin ollen 14.3 kohdassa asetettu enimmäismäärä ei voinut ylittyä.

(277) Näin ollen kyseinen toimenpide täyttää vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut edellytykset.

TH 3 ja TH 4

(278) Thüringen myönsi Landesvereinigung Thüringer Milch e.V:lle (LVTM) rahoitustukea kauppa- ja kuluttajamessuille osallistumiseen sekä konferenssien järjestämiseen tieteellisen tiedon levittämiseksi (osatoimenpide TH 3, ks. johdanto-osan 100 kappale). Lisäksi tuettiin tosiasiatietojen julkaisemista alueen tuottajista (osatoimenpide TH 4, ks. johdanto-osan 101 kappale). Näyttelyihin osallistuminen, kaupan alan konferenssien järjestäminen ja tosiasiatietojen julkaiseminen ovat vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa tarkoitettua teknistä tukea.

(279) Tuetut kustannukset (ks. johdanto-osan 100 ja 101 kappale) vastaavat 14.1 kohdan mukaisia tukikelpoisia kustannuksia.

([72]) MILAG vahvisti tämän myös toimenpiteen RP 5 suhteen 10 päivänä helmikuuta 2014 päivätyissä huomautuksissaan (ks. johdanto-osan 153 kappale).
([73]) Ks. alaviite 79.

(280) Saksan viranomaisten mukaan nämä kaksi toimenpidettä eivät rajoittuneet tiettyyn ryhmään, vaan niillä tuettiin yleisesti koko maitoalaa (ks. johdanto-osan 105 ja 108 kappale). Näin ollen 14.2 kohdan vaatimukset täyttyvät.

(281) Saksan viranomaiset vahvistivat lisäksi, että tukena myönnetyt määrät eivät ylittäneet 14.3 kohdassa asetettua enimmäismäärää (ks. johdanto-osan 105 ja 109 kappale).

(282) Näin ollen kyseinen toimenpide täyttää vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut edellytykset.

TH 9 ja TH 10

(283) Thüringen myönsi Verein Landvolksbildung Thüringenille (VLT) rahoitustukea maitotilojen työntekijöiden koulutukseen (osatoimenpide TH 9). Lisäksi Thüringen myönsi Thüringer Landjugendverband e.V:lle (TLJV) ja Thüringer Melkergemeinschaft e.V:lle (TMG) rahoitustukea ammatillisten kilpailujen edistämiseen (osatoimenpide TH 10) (ks. johdanto-osan 110 kappale).

(284) Saksa katsoi aluksi, että nämä osatoimenpiteet eivät olleet valtiontukea, koska VLT:lle (TH 9), TLJV:lle ja TMG:lle (TH 10) suoritetut maksut olisi katsottava palvelumaksuiksi, joilla korvataan vastaavat menot, eikä etua näin ollen aiheutunut (ks. johdanto-osan 114 ja 117 kappale). Komissio katsoo kuitenkin, että vaikka palveluntarjoajalle ei aiheutunut etua, maitotilojen koulutustoimenpiteet ja ammatillisten kilpailujen järjestäminen hyödyttävät maitotiloja ja ovat vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdan mukaista teknistä tukea.

(285) Tuetut kustannukset (ks. johdanto-osan 111 ja 112 kappale) vastaavat 14.1 kohdan määräysten mukaisia tukikelpoisia kustannuksia.

(286) Saksan mukaan kaikilla kyseisellä alueella toimivilla osapuolilla oli mahdollisuus osallistua koulutukseen ja ammatillisiin kilpailuihin objektiivisesti määritellyin perustein (ks. johdanto-osan 115 ja 118 kappale). Näin ollen 14.2 kohdan edellytykset täyttyvät.

(287) Saksa totesi, että näistä molemmista osatoimenpiteistä myönnetyn tuen kumulatiivinen määrä ei ylittänyt 100 000:ta euroa kolmen vuoden aikana (ks. johdanto-osan 118 kappale). Näin ollen 14.3 kohdassa asetettu enimmäismäärä ei voinut ylittyä.

(288) Näin ollen kyseinen toimenpide täyttää vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 14 kohdassa asetetut edellytykset.

(289) Komissio toteaa, että toimenpiteet BY 3, BY 10, BW 4, BB 1, BB 3, HE 2, HE 3, HE 9, NI 5, NI 6, NI 7, NW 4, NW 5, NW 6, RP 1, RP 5, SL 2, SL 5, TH 3, TH 4, TH 9 ja TH 10, Nordmilch eG:lle toimenpiteestä NI 6 myönnettyä tukea lukuun ottamatta (ks. johdanto-osan 290 kappale), täyttivät vuosien 2000–2006 suuntaviivoissa asetetut asiaa koskevat vaatimukset ja soveltuivat siten sisämarkkinoille vuosina 2001–2006.

(290) Komissio toteaa myös, että Nordmilch eG:lle toimenpiteestä NI 6 vuosina 2002–2003 myönnetty tuki ei täyttänyt vuosien 2000–2006 suuntaviivojen asiaa koskevia edellytyksiä eikä siten soveltunut sisämarkkinoille vuosina 2001–2006.

6.3.2 *Teknisen tuen antaminen maatalousalalla vuodesta 2007 alkavalla ajanjaksolla*

(291) Vuodesta 2007 alkavalle ajanjaksolle teknisen tuen soveltuvuutta sisämarkkinoille koskevia säännöksiä muutettiin.

(292) Teknisen tuen antamista säännellään vuosien 2007–2013 suuntaviivojen IV.K jaksossa.

(293) Vuosien 2007–2013 suuntaviivojen 105 kohdan mukaan komissio voi katsoa maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittaville yrityksille teknistä apua varten myönnetyn valtiontuen olevan perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaista ([74]), jos se täyttää kaikki asetuksen (EY) N:o 70/2001 5 artiklassa asetetut edellytykset. Samojen suuntaviivojen 106 kohdan mukaan valtiontuen myöntämistä suurille yrityksille ei hyväksytä.

(294) Asetuksen (EY) N:o 70/2001 5 artiklan b alakohdassa säädetään, että messuihin ja näyttelyihin osallistumiselle myönnetty bruttotuki ei saa ylittää 50:tä prosenttia messu- tai näyttelyosaston vuokraamisesta, pystyttämisestä ja hoitamisesta aiheutuvista lisäkustannuksista. Tätä poikkeusta sovelletaan ainoastaan silloin, kun yritys osallistuu ensimmäistä kertaa kyseisille messuille tai kyseiseen näyttelyyn.

(295) Asetus (EY) N:o 70/2001 korvattiin 29 päivänä elokuuta 2008 asetuksella (EY) N:o 800/2008 ([75]). Asetuksen (EY) N:o 800/2008 27 artiklassa säädetään, että pk-yrityksille myönnettävä tuki osallistumiseen messuille on yhteismarkkinoille soveltuvaa, jos tuki-intensiteetti on enintään 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista ja tukikelpoiset kustannukset rajoitetaan messu- tai näyttelyosaston vuokraamisesta, pystyttämisestä ja hoitamisesta aiheutuviin kustannuksiin yrityksen osallistuessa ensimmäistä kertaa tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn.

(296) Vuosien 2007–2013 suuntaviivojen 106 kohdan mukaan valtiontuen myöntämistä teknisen tuen nojalla suurille yrityksille ei hyväksytä.

(297) Aloittamispäätöksessä komissio suhtautui epäillen erään toimenpiteen (RP 2) soveltuvuuteen sisämarkkinoille asianomaisella ajanjaksolla ([76]).

Toimenpide RP 2

(298) Toimenpiteessä RP 2 Rheinland-Pfalz myönsi rahoitustukea jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimiville yrityksille tietämyksen jakamista yritysten välillä koskeviin foorumeihin, kilpailuihin, näyttelyihin ja messuille osallistumista varten. Tukikelpoisia kustannuksia olivat näyttelyosaston pystyttämisestä aiheutuvat kustannukset (ks. johdanto-osan 125 kappale). Tätä tukea ei rajoitettu vain yrityksen osallistumiseen ensimmäistä kertaa tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn. Tuki-intensiteetti oli rajoitettu 10 prosenttiin todistetuista kustannuksista ja enintään 5 200 euroon yritystä ja tapahtumaa kohti (ks. johdanto-osan 119 kappale).

(299) Toimenpiteen RP 2 10 prosentin tuki-intensiteetti ei ylitä asetuksen (EY) N:o 70/2001 5 artiklan b alakohdassa ja asetuksen (EY) N:o 800/2008 27 artiklassa säädettyä tuki-intensiteetin 50 prosentin enimmäisarvoa.

(300) Tuetut kustannukset (näyttelyosaston pystyttämisestä aiheutuvat kustannukset) vastaavat asetuksen (EY) N:o 70/2001 5 artiklan b alakohdan ja asetuksen (EY) N:o 800/2008 27 artiklan mukaisia tukikelpoisia kustannuksia. Näiden säännösten mukaan kustannukset, jotka aiheutuvat messu- tai näyttelyosaston vuokraamisesta, pystyttämisestä ja hoitamisesta, ovat tukikelpoisia (ks. johdanto-osan 294 ja 295 kappale). Näiden sääntöjen mukaan kustannukset ovat tukikelpoisia kuitenkin vain yrityksen osallistuessa ensimmäistä kertaa tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn.

(301) Saksa toimitti 20 päivänä syyskuuta 2013 päivätyissä huomautuksissaan taulukon, jossa esitettiin niiden yritysten määrä, joille oli myönnetty vuosina 2003–2012 tukia toistuvaan osallistumiseen tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn, sekä kulloisetkin tukimäärät (ks. johdanto-osan 123 kappale). Taulukko osoittaa, että toistuvaan osallistumiseen tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn myönnetyn rahoituksen määrät tuettua yritystä kohti olivat vuodessa keskimäärin 294–5 113 euroa vuosina 2007–2012.

(302) Saksa totesi 13 päivänä tammikuuta 2017 päivätyissä huomautuksissaan myös, että yritykset Hochwald Foods GmbH ja MUH Arla eG olivat saaneet tukea tästä osatoimenpiteestä (ks. johdanto-osan 124 kappale).

(303) MUH Arla perustettiin vuonna 2012 Milch-Union Hocheifelin (MUH) ja pohjoismaisen maitoalan ryhmittymän Arla Foodsin sulautuman tuloksena. Vuonna 2011 MUH:lla oli noin 800 työntekijää ja noin 693 miljoonan euron liikevaihto ([77]).

(304) Hochwald-konsernilla on yli 1 900 työntekijää, ja sen liikevaihto vuonna 2015 oli yli 1,44 miljardia euroa ([78]).

([74]) Nykyisin SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohta.
([75]) Asetus (EY) N:o 800/2008 kumottiin asetuksella (EU) N:o 651/2014 1 päivänä heinäkuuta 2014.
([76]) Aloittamispäätöksen 244 kohta.
([77]) *Lähde:* http://www.arlafoods.de/ubersicht/presse/2012/pressrelease/eu-genehmigt-fusion-der-milch-union-hocheifel-und-arla-836614/
([78]) *Lähde:* https://www.hochwald.de/de/unternehmen/zahlen-fakten.html

(305) Näiden lukujen perusteella sen paremmin MUH Arla eG kuin Hochwald Foods GmbH eivät kuuluneet vuosien 2007–2013 suuntaviivojen II luvun 9 kohdassa annetun pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) määritelmän piiriin ([79]). Näin ollen niiden ei olisi vuosien 2007–2013 suuntaviivojen 106 kohdan mukaan pitänyt saada tukea (ks. johdanto-osan 296 kappale).

(306) Vuosien 2007–2013 suuntaviivojen IV.K jakson sekä asetuksen (EY) N:o 70/2001 5 artiklan b alakohdan ja asetuksen (EY) N:o 800/2008 27 artiklan vaatimukset täyttyvät näin ollen vain niiden tapausten osalta, joissa pk-yritysten määritelmän piiriin kuuluvat jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimivat yritykset saivat toimenpiteestä RP 2 tukea osallistuessaan ensimmäistä kertaa tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn.

(307) Vuosien 2007–2013 suuntaviivojen IV.K jakson sekä asetuksen (EY) N:o 70/2001 5 artiklan b alakohdan ja asetuksen (EY) N:o 800/2008 27 artiklan vaatimukset eivät täyty toimenpiteen RP 2 tuen osalta, jota on myönnetty pk-yritysten määritelmän piiriin kuulumattomille yrityksille, etenkin MUH Arla eG:lle ja Hochwald Foods GmbH:lle (ks. johdanto-osan 305 kappale).

(308) Vuosien 2007–2013 suuntaviivojen IV.K jakson sekä asetuksen (EY) N:o 70/2001 5 artiklan b alakohdan ja asetuksen (EY) N:o 800/2008 27 artiklan vaatimukset eivät myöskään täyty sellaisen tuen osalta, jota on myönnetty toimenpiteestä RP 2 toistuvaan osallistumiseen tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn (ks. johdanto-osan 301 kappale).

(309) Komissio toteaa, että toimenpiteestä RP 2 myönnetty tuki täytti vuosien 2007–2013 suuntaviivojen asiaa koskevat edellytykset ja soveltui näin ollen sisämarkkinoille vuodesta 2007 alkavalla ajanjaksolla vain johdanto-osan 306 kappaleessa mainituissa tapauksissa.

(310) Edellä johdanto-osan 307 ja 308 kappaleessa mainituissa tapauksissa tukitoimenpide RP 2 ei täyttänyt vuosien 2007–2013 suuntaviivojen asiaa koskevia edellytyksiä eikä siten soveltunut sisämarkkinoille vuodesta 2007 alkavalla ajanjaksolla.

6.3.3 *Valtiontuki laadukkaisiin tuotteisiin vuosina 2001–2006*

(311) Laadukkaiden maataloustuotteiden tuotannon ja kaupan pitämisen kannustamiseksi vuosina 2001–2006 toteutettujen toimenpiteiden on täytettävä vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 13 kohdassa määritellyt edellytykset.

(312) Suuntaviivojen 13.2 kohta sisältää suuntaa-antavan luettelon tämän alan tukikelpoisista toimista. Tukea voidaan myöntää konsulttipalveluihin ja niiden kaltaiseen apuun, mukaan lukien tekniset tutkimukset, toteutettavuuteen ja suunnitteluun liittyvät tutkimukset sekä markkinatutkimukset, ja jotka myönnetään laadukkaiden maataloustuotteiden kehittämiseen, mukaan lukien:

— laadunvarmistusjärjestelmien kuten ISO 9000 tai 14000 -sarjan, ja riskianalyysiin tai kriittisten kohtien analysointiin (HACCP) perustuvien järjestelmien tai ympäristöauditointijärjestelmien käyttöönotto;

— henkilöstön kouluttamisesta laadunvarmistus- ja HACCP-järjestelmien soveltamiseen aiheutuvat kustannukset.

Tukea voidaan myös myöntää tunnustettujen varmentamislaitosten laadunvarmistus- ja vastaaville järjestelmille ensimmäistä kertaa annetuista varmentamisista perimiin maksuihin.

(313) Vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 13 kohdan 3, 4 ja 5 alakohdassa määrätään erityisistä edellytyksistä ja rajoituksista. Komissio katsoo, että tukea ei pitäisi myöntää tuotantoprosessin kuluessa rutiininomaisesti toteutettaviin laaduntarkastuksiin eikä valmistajan toteuttamiin rutiininomaisiin tuotetarkastuksiin riippumatta siitä, suoritetaanko ne vapaaehtoisina vai pakollisina ja osana HACCP- tai vastaavaa järjestelmää. Tukea tulisi myöntää vain tarkastuksiin, joiden tekijät tai teettäjät ovat kolmansia, kuten toimivaltaisia sääntelyviranomaisia tai näiden nimissä toimivia elimiä taikka riippumattomia laitoksia, jotka vastaavat alkuperänimitysten, luonnonmukaista tuotantotapaa osoittavien merkintöjen tai laatumerkkien valvonnasta.

(314) Tämän jakson nojalla pk-yrityksille myönnettävän tuen kokonaismäärä ei saa ylittää 50:tä prosenttia tukikelpoisista kustannuksista tai 100 000:ta euroa tuensaajaa kohti kolmen vuoden aikana, sen mukaan kumpi määrä on suurempi (ks. 13.2 kohta).

([79]) Vuosien 2007–2013 suuntaviivojen 9 kohdassa viitataan tässä yhteydessä asetuksen (EY) N:o 70/2001 liitteeseen I, joka korvattiin 29 päivänä elokuuta 2008 asetuksen (EY) N:o 800/2008 liitteellä I.

(315) Baden-Württemberg, Niedersachsen ja Thüringen (osatoimenpiteet BW 10, BW 11, NI 1 ja TH 5) myönsivät rahoitustukea toimitetun maidon laadun parantamiseen maidontuottajille annettavan neuvonnan ja koulutuksen avulla, maidontuottajia koskevien tietokantojen ja tarkastusten kokoamiseen ja päivittämiseen rinnan ”QM Milch” -laadunvarmistusjärjestelmien käyttöönoton kanssa (ks. johdanto-osan 126 kappale).

(316) Saksan viranomaisten mukaan tuki-intensiteetti oli enintään 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista (ks. johdanto-osan 129 kappale).

(317) Aloittamispäätöksessä komissio suhtautui epäillen edellä mainittujen osatoimenpiteiden soveltuvuuteen sisämarkkinoille asianomaisella ajanjaksolla ([80]).

BW 10 ja BW 11

(318) Milchprüfring Baden-Württemberg (BW 10) ja Milchwirtschaftlicher Verein Baden-Württemberg (BW 11) toteuttivat nämä kaksi osatoimenpidettä QM Milch -laadunvarmistusjärjestelmään osallistuvien maitoa tuottavien maatalousyritysten hyväksi (ks. johdanto-osan 131 ja 132 kappale).

(319) Tukea myönnettiin maitotiloilla tehtäviin tarkastuksiin ja tunnustetun sertifiointielimen tekemän ensimmäisen sertifioinnin kustannuksiin (BW 10) sekä laadunvarmistusjärjestelmän käyttöönoton yhteydessä annettavasta neuvonnasta aiheutuviin kustannuksiin (BW 11) (ks. johdanto-osan 133 ja 134 kappale). Näin ollen tuetut kustannukset vastaavat vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 13.2 kohdassa vahvistettuja tukikelpoisia kustannuksia.

(320) Tukea ei annettu valmistajien tuotantoprosessin kuluessa toteuttamiin rutiininomaisiin tuote- ja laatutarkastuksiin, jotka on suljettu tuen ulkopuolelle 13.3 kohdan nojalla.

(321) Saksan viranomaisten mukaan menot olivat keskimäärin 106 euroa tuensaajaa kohti (ks. johdanto-osan 135 kappale), mikä on selvästi vähemmän kuin 13.2 kohdassa asetettu tuensaajakohtainen 100 000 euron enimmäismäärä kolmen vuoden aikana.

(322) Näin ollen osatoimenpiteet BW 10 ja BW 11 täyttävät vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 13 kohdassa asetetut edellytykset.

NI 1

(323) Niedersachsen myönsi LVMN:lle rahoitustukea maidontuottajien laadunvarmistusjärjestelmän (QM Milch) käyttöönottoa varten. Näin ollen sovelletaan vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 13 kohtaa.

(324) Tukea myönnettiin QM Milch -järjestelmän käyttöönoton valmistelutoimenpiteistä (neuvontapalvelut) sekä QM Milch -järjestelmän koordinoinnista ja tietokannan luomisesta aiheutuneisiin kustannuksiin (ks. johdanto-osan 137 kappale). Näin ollen tuetut kustannukset vastaavat vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 13.2 kohdassa vahvistettuja tukikelpoisia kustannuksia.

(325) Myönnetyn rahoituksen määrä oli 12,78 euroa tapausta kohti neuvontapalvelujen osalta ja 35 euroa maidontuottajaa kohti tilatarkastusten osalta kolmen vuoden aikana (ks. johdanto-osan 138 kappale), mikä on selvästi vähemmän kuin vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 13.2 kohdassa määritelty enimmäismäärä.

(326) Saksa on vahvistanut, että tilatarkastuksia koskevat tarkastukset suorittivat tai teettivät kolmannet osapuolet ja Landeskontrollverband Niedersachsen toimi riippumattomana tarkastuselimenä (ks. johdanto-osan 139 kappale). Tämä täyttää 13.3 kohdassa asetetut vaatimukset.

(327) Näin ollen kyseinen toimenpide täyttää vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 13 kohdassa asetetut vaatimukset.

TH 5

(328) Thüringen myönsi Thüringer Verband für Leistungs- und Qualitätsprüfungen in der Tierzucht -järjestölle (TVLEV) rahoitustukea maidontuottajien laadunvarmistusjärjestelmän käyttöönottoa varten (ks. johdanto-osan 140 kappale). Näin ollen sovelletaan vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 13 kohtaa.

([80]) Aloittamispäätöksen 253 kohta.

(329) Saksan viranomaisten mukaan toimenpide otettiin käyttöön vuonna 2004 (ks. johdanto-osan 140 kappale).

(330) Saksan mukaan vuosina 2004–2006 tuottajille myönnettiin tukea vain alustavaan sertifiointiin. Yksittäisille tuottajille myönnetyn tuen määrä oli keskimäärin noin 83 euroa (ks. johdanto-osan 141 kappale).

(331) Tuetut kustannukset vastaavat 13.2 kohdan mukaisia tukikelpoisia kustannuksia ja tuen määrä alittaa selvästi samassa kohdassa asetetun enimmäismäärän.

(332) Näin ollen toimenpide TH 5 täyttää vuosien 2000–2006 suuntaviivojen 13 kohdassa asetetut vaatimukset.

(333) Komissio toteaa, että edellä arvioitu tuki (BW 10, BW 11, NI 1 ja TH 5) täytti vuosien 2000–2006 suuntaviivojen asiaa koskevat edellytykset ja soveltui siten sisämarkkinoille vuosina 2001–2006.

6.4 **Takaisinperintä**

(334) Asetuksen (EU) 2015/1589 N:o 17 artiklan 1 kohdan mukaan komission toimivaltuuksiin periä tuki takaisin sovelletaan kymmenen vuoden vanhentumisaikaa. Saman asetuksen 17 artiklan 2 kohdan mukaan sääntöjenvastaista tukea koskevat komission toimet keskeyttävät vanhentumisajan.

(335) Saksan esittämän maatalousalan valtiontukia koskevan vuosikertomuksen 2010 johdosta komissio pyysi Saksaa 28 päivänä marraskuuta 2011 päivätyllä kirjeellä toimittamaan lisätietoja asianomaisesta järjestelmästä. Tällä komission toimella keskeytettiin vanhentumisaika. Edellä johdanto-osan 334 kappaleessa mainitun kymmenen vuoden vanhentumisajan mukaisesti tämä päätös koskee näin ollen 28 päivästä marraskuuta 2001 alkavaa ajanjaksoa.

(336) Komissio katsoo, että Nordmilch eG:lle toimenpiteestä NI 6 vuosina 2002–2003 myönnetty tuki (ks. johdanto-osan 289 kappale) ei sovellu sisämarkkinoille. Tämä tuki on perittävä takaisin.

(337) Komissio katsoo myös, että toimenpiteen RP 2 tuki, jota on myönnetty pk-yritysten määritelmän piiriin kuulumattomille yrityksille, etenkin MUH Arla eG:lle ja Hochwald Foods GmbH:lle, (ks. johdanto-osan 307 kappale) sekä toistuvaan osallistumiseen tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn myönnetty tuki (ks. johdanto-osan 308 kappale) eivät sovellu sisämarkkinoille. Tämä tuki on perittävä takaisin.

(338) Virallisen menettelyn SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisen lykkäävän vaikutuksen perusteella komissio tarkastelee toimenpidettä RP 2 1 päivästä tammikuuta 2007 lähtien 17 päivään heinäkuuta 2013 asti, jolloin komissio ilmoitti Saksalle päätöksestään aloittaa menettelyn SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan nojalla.

7. **PÄÄTELMÄT**

(339) Komissio katsoo, että Saksa on toteuttanut sääntöjenvastaisesti kyseessä olevat tukiohjelmat, jotka ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisia. Johdanto-osan seuraavassa kappaleessa mainittuja tukitapauksia lukuun ottamatta tämä tuki soveltuu sisämarkkinoille (ks. johdanto-osan 289, 309 ja 333 kappale).

(340) Komissio katsoo, että toimenpiteestä NI 6 Nordmilch eG:lle myönnetty tuki sekä toimenpiteestä RP 2 MUH Arla eG:lle ja Hochwald Foods GmbH:lle myönnetty tuki samoin kuin toimenpiteestä RP 2 toistuvaan osallistumiseen tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn myönnetty tuki (ks. johdanto-osan 290 ja 310 kappale) eivät sovellu sisämarkkinoille. Tämä tuki on perittävä takaisin,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Saksan 28 päivän marraskuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2006 välisenä aikana (toimenpiteet BY 3, BY 10, BW 4, BB 1, BB 3, HE 2, HE 3, HE 9, NI 5, NI 6, NI 7, NW 4, NW 5, NW 6, RP 1, RP 5, SL 2, SL 5, TH 3, TH 4, TH 9, TH 10, BW 10, BW 11, NI 1 ja TH 5) ja 1 päivän tammikuuta 2007 ja 17 päivän heinäkuuta 2013 välisenä aikana (toimenpide RP 2) SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti myöntämä sääntöjenvastainen valtiontuki soveltuu sisämarkkinoille lukuun ottamatta 2 artiklassa mainittua tukea.

2 artikla

Saksan vuosina 2002 ja 2003 Nordmilch eG:lle osana toimenpidettä NI 6 SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti myöntämä valtiontuki ei sovellu sisämarkkinoille.

Saksan 1 päivän tammikuuta 2007 ja 17 päivän heinäkuuta 2013 välisenä aikana toimenpiteestä RP 2 pk-yritysten määritelmän piiriin kuulumattomille yrityksille, etenkin MUH Arla eG:lle ja Hochwald Foods GmbH:lle, SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti myöntämä tuki ei sovellu sisämarkkinoille.

Saksan 1 päivän tammikuuta 2007 ja 17 päivän heinäkuuta 2013 välisenä aikana toimenpiteestä RP 2 toistuvaan osallistumiseen tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti myöntämä tuki ei sovellu sisämarkkinoille.

3 artikla

Edellä 2 artiklassa tarkoitetun järjestelmän perusteella myönnetyt yksittäiset tuet eivät ole valtiontukea, jos ne tuen myöntämisajankohtana täyttivät neuvoston asetuksen (EU) 2015/1588 ([81]) 2 artiklan nojalla hyväksytyssä asetuksessa vahvistetut edellytykset ja tätä asetusta sovellettiin tuen myöntämisajankohtana.

4 artikla

Edellä 2 artiklassa tarkoitetun järjestelmän mukaisesti myönnetyt yksittäiset tuet, jotka tuen myöntämisajankohtana täyttävät asetuksen (EU) 2015/1588 1 artiklan nojalla annetuissa asetuksissa tai muissa hyväksytyissä tukiohjelmissa tarkoitetut edellytykset, soveltuvat sisämarkkinoille tämäntyyppiseen tukeen sovellettavaan tuen enimmäisintensiteettiin asti.

5 artikla

1. Saksan liittotasavallan on perittävä tuensaajilta takaisin edellä 2 artiklassa tarkoitettujen tukijärjestelmien puitteissa myönnetty sisämarkkinoille soveltumaton tuki.

2. Takaisinperittävästä määrästä on maksettava korkoa siitä lähtien, kun tuki saatettiin tuensaajan käyttöön, sen takaisinperintään asti.

3. Korot on laskettava asetuksen (EY) N:o 794/2004 V luvun ja asetuksen (EY) N:o 794/2004 muuttamisesta annetun komission asetuksen (EY) N:o 271/2008 ([82]) mukaisesti.

4. Saksan on peruutettava kaikki edellä 2 artiklassa tarkoitettujen tukiohjelmien mukaiset maksamattomat tukimaksut tämän päätöksen hyväksymispäivästä alkaen.

6 artikla

1. Edellä 2 artiklassa tarkoitettujen tukiohjelmien nojalla myönnetty tuki on perittävä välittömästi takaisin.

2. Saksan on varmistettava, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

7 artikla

1. Saksan on toimitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta seuraavat tiedot:

a) luettelo tuensaajista, jotka ovat saaneet tukea 2 artiklassa tarkoitettujen tukijärjestelmien nojalla, ja kunkin tuensaajan kyseisten järjestelmien nojalla saaman tuen kokonaismäärä;

b) kultakin tuensaajalta takaisinperittävän tuen kokonaismäärä (pääoma ja korot);

([81]) Neuvoston asetus (EU) 2015/1588, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 1).

([82]) Komission asetus (EY) N:o 271/2008, annettu 30 päivänä tammikuuta 2008, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta annetun asetuksen (EY) N:o 794/2004 muuttamisesta (EUVL L 82, 25.3.2008, s. 1).

c) yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi;

d) asiakirjat, jotka osoittavat, että tuensaajat on määrätty maksamaan tuki takaisin.

2. Saksan on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä siihen saakka, kun 2 artiklassa tarkoitettujen tukijärjestelmien nojalla myönnetyn tuen takaisinperintä on saatettu loppuun. Jos komissio sitä pyytää, Saksan on toimitettava viipymättä kaikki tiedot toimenpiteistä, jotka se on jo toteuttanut tai joita se suunnittelee tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi. Sen on myös annettava tarkat tiedot tuensaajilta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

8 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Saksan edellytetään viipymättä toimittavan tuensaajille jäljennöksen tästä päätöksestä.

Tehty Brysselissä 29 päivänä toukokuuta 2017

Komission puolesta

Phil HOGAN

Komission jäsen